

2019

Aastaaruanne

Katriin Kaljovee
TÜ raamatukogu
31.12.2019

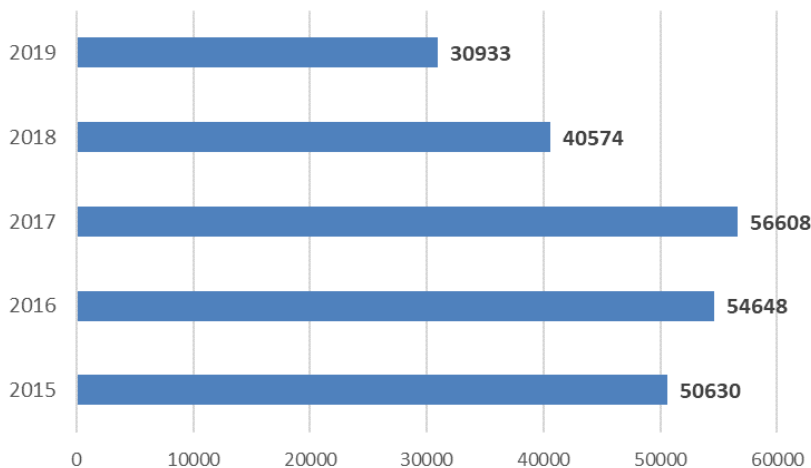
Sisukord

Raamatukogu ja lugejad	2
Raamatukogudevaheline laenus RVL.....	4
Kogud.....	6
Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega	9
Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER	11
Erialaraamatukogud	11
Arendustegevus.....	12
Õppe-ja teadustöö toetamine.....	13
Avatud teaduse toetamine.....	14
Finantsid	15
Koostöö	17
Personal.....	20
Teadustöö.....	23
Üritused ja näitused	24
Üritused	24
Näitused	26
Kokkuvõte.....	28
Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2015-2019.....	30
Tabel 1. Töötajad 2015.-2019. a.....	30
Tabel 2. Tulud ja kulud 2015.-2019. a	30
Tabel 3. Komplekteerimiskulud 2015.- 2019.a (tuhat eur)	30
Tabel 4. Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine * valdkonniti 2015.–2019.a (tuhat eur)	31
Tabel 5. Lugejateeninduse näitajad 2015–2019. a.....	31
Tabel 6. Raamatukogu kogud 2015-2019. a (EVS–EN ISO 2789:2003 järgi).....	33
Tabel 7. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2015.–2019. a.....	34
Tabel 8. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2015.–2019. a	35
Tabel 9. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2015.–2019. a	36
Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2019. a	37
Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate läbiviidud koolitused, ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2019. a	38
Lisa 4. 2019. a korraldatud konverentsid ja seminarid	41
Lisa 5. 2019. aastal eksponeeritud näitused	45

Raamatukogu ja lugejad

Raamatukogu arendab funktsionaalset füüsilist ja virtuaalkeskonda, lähtudes sihtgruppide õppe- ja teadustöö vajadustest ning ressursitõhususe põhimõtetest, pakkudes positiivset kasutajakogemust.

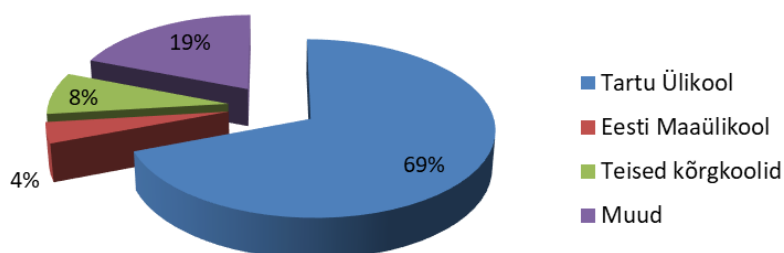
2019. aasta lõpuks oli raamatukogul 30 933 registreeritud lugejat, neist väljastpoolt Tartu Ülikooli 9516 ehk 31%.

Joonis 1 Raamatukogu registreerunud lugejate arv 2015-2019

Lugejate arv andmebaasis vähenes 24% võrra. Selle peamiseks põhjuseks oli kokkuvõtete tegemine mitteaktiivsete kasutajate seas ning aegunud kontode kustutamine. Ligi pooled kustutatud kontodest olid kategooriast „muud lugejad“. Lugejate arvu vähenemine on seotud ka üliõpilaste üldarvu vähenemisega kogu ülikoolis (demograafiline põhjus).

Lugejate osakaal andmebaasis jagunes tegevusalati järgmiselt: üliõpilased moodustasid 62% , õppejõud, teadurid 6% magistrandid, doktorandid 10% ja muud 22% lugejate üldarvust.

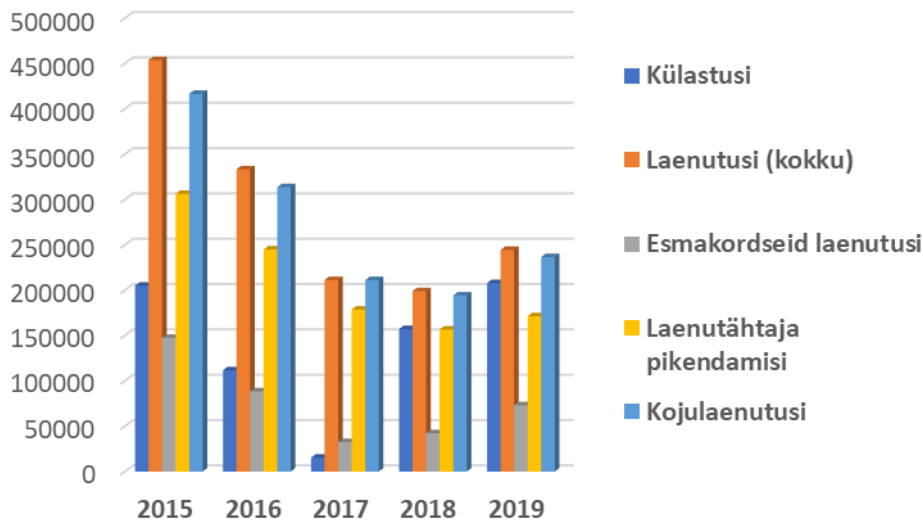

Joonis 2 Raamatukogu lugejate jaotus kõrgkoolide lõikes 2019.a

Aasta jooksul registreeriti 362 344 laenutust, sh 73 098 esmakordset laenutust, 171 364 laenutähtaja pikendamist.

2019. aastal registreeriti pearaamatukogus 207 895 füüsilist külastust ning aasta jooksul 3 827 476 virtuaalset külastust.

Lugejateeninduse statistilisi andmeid vt **Lisa 1.**, tabel 5.

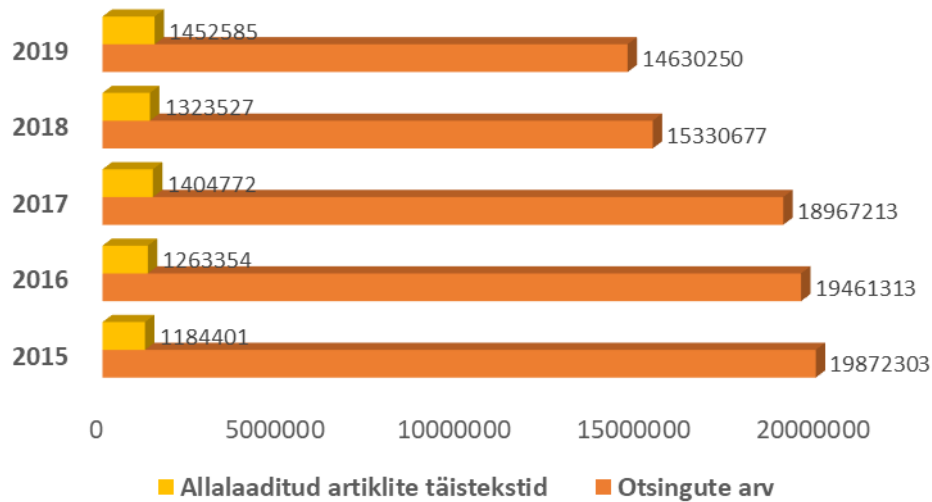

Joonis 3 Raamatukogu kasutamine 2015-2019

Laenusstatistika ei näidanud aruandeaastal kahanemist, nagu see oli eelmisel aastal – vastupidi, laenutuste arv kasvas 13% ja pikenduste arv 10% võrra. Raamatuid laenutatakse peamajas teenindusosakonnas, fonoteegis ja RARA (käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna) lugemissaalis ning 91% laenutusi toimub teenindusosakonna vahendusel. Laenutuste üldarvust 95% moodustavad kojulaenus ja 5% - kohapeal laenutamine ehk laenus lugemissaali. Laenusstatistikast nähtub, et ligi 90% laenutusi toimub raamatukoguhoidja vahendusel, kuigi majas on 4 laenusautomaati. Ebapiisav iseteenus võib olla seotud sellega, et iseteenustehnika ei funktsioneeris alati korralikult, lugejad ei oska neid kasutada kuna automaadid ei ole varustatud juhenditega.

Tartu Ülikooli teadus- ja arendustöös on väga oluline elektroonilise teadusinformatsiooni olemasolu. Elektroonilise teadusinformatsiooni osatähtsus on kasvanud kõigis valdkondades. Kui varasematel aastatel oli see oluline loodus- ja täppisteadustes ning meditsiinis, siis tänaseks ka sotsiaal- ning järjest enam humanitaarteadustes. Kuna paljud lugejad ei pruugi enam raamatukogu kogude kasutamiseks raamatukokku tulla, siis on raamatukogude ülesanne tagada tõrgeteta ja võimalikult mugav juurdepääs informatsioonile (ühisotsing, raamatukogude kodulehtede funktsionaalsus).

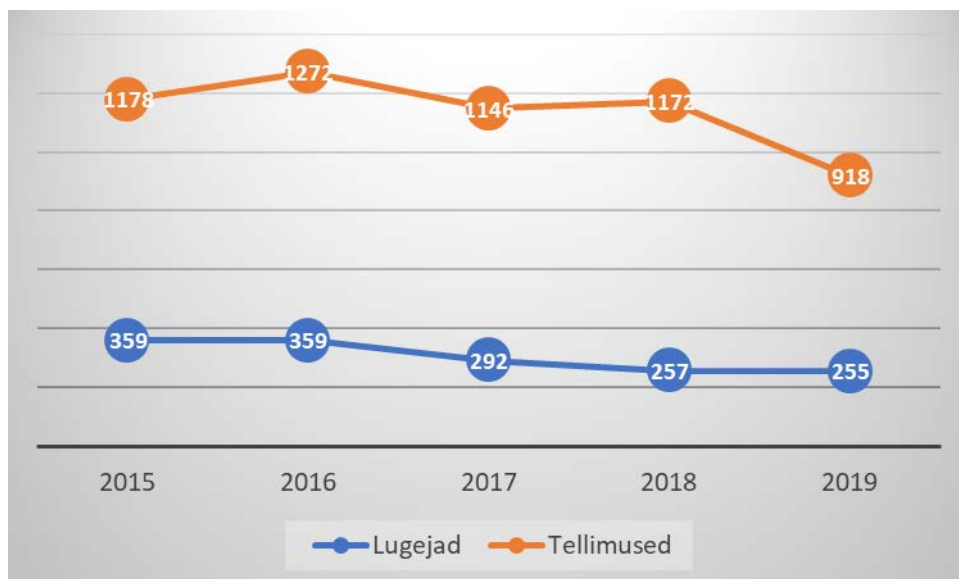
2019. a lõpuks oli raamatukogu vahendusel loodud juurdepääs 119 sidusandmebaasile, mis sisaldasid 60 351 teadusajakirja täisteksti või referaati, hulgaliselt teatmeteoseid ning maailma juhtivate teaduskirjastuste monograafiate elektroonilisi versioone.

Joonis 4 Andmebaaside kasutamine 2015-2019

Raamatukogudevaheline laenutus RVL

Raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teenust kasutas 2019. a 225 lugejat, kellelt laekus 918 tellimust.

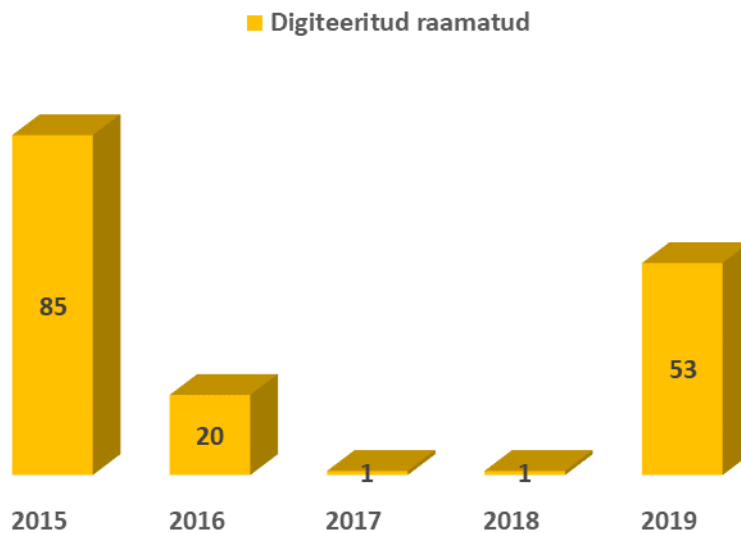

Joonis 5 RVL teenuse kasutamine 2015-2019

Vähenenud on välismaalt tellitavate artiklite koopiate arv, kuid kasvas Eesti raamatukogudest tellitava kirjanduse osa. Ostetavate andmebaaside kogus ja mitmekesisus katab suuremas osas lugejate esmavajadusi ning lugejad eelistavad lihtsamat teed vajalikke allikate kättesaamiseks. Samas oli vähenemise põhjuseks ka loodus- ja täppisteaduste alarahastatuse probleem, kuna valdav arv koopiaid on tellitud just selle valdkonna alal. Palju on tellimusi, mis vajavad bibliograafilist täpsustamist ja soodsamate võimaluste leidmist.

EOD (e-books on demand) teenus

RVLi keskus pakub ka EOD (e-book on demand) teenust. Remondi ajal (juuni 2016-2018 lõpp) oli kahjuks EOD teenuse pakkumine raamatukogus peatatud, sest raamatud oli pakitud ja digiteerimist polnud võimalik teostada. 2019. aastal töö EOD tellimuste täitmisel aktiveerus. EOD teenuse vahendamine on tasuline, raamatukogu poolt makstav aastamaks on 1000 eurot. 2019 aastal oli EOD teenuse kaudu digiteeritud raamatuid 776 euro ulatuses.

Joonis 6 EOD teenuse vahendusel digiteeritud raamatud 2015-2019

Positiivse kasutajakogemuse tagamine

Lugejad vajavad pidevalt abi iseteenindustehnika ja elektronkataloogi ESTERi kasutamisel ning andmebaasidest kirjanduse leidmisel. Kuna ESTERi avakogujuht ei ole veel rakendunud, tuli lugejaid aidata ka kirjanduse leidmisel lugemissaalidest. Sügisel uuendati valdkonnasaalide ja avahoidla topograafilised plaanid, et nende alusel taastada e-kataloogis avakogujuht.

Avahoidla avamise järel on püütud lähtuda sellest, et lugeja õpiks ise avahoidlas orienteeruma. Raamatukogu teenindus läheneb igale lugejale personaalselt – soovi korral teenindaja läheb lugejaga kaasa avahoidlasse ja aitab leida vajaliku raamatu. Ühtlasi

tutvustakse lugejale hoidla plaani, paigutust ja kohaviidasüsteemi ning jagatakse infot, mille järgi hoidlas orienteeruda. Selline personaalne teenindus on kasulik, sest pärast esimest ühist hoidlaga tutvumist käiakse edaspidi seal iseseisvalt.

Sügissemestri alguses korraldati uutele lugejatele raamatukogu tutvustavaid lühiekskursioone, mille käigus anti ka esmane ülevaade kirjanduse leidmisest ESTERi kataloogi abil. Ekskursioonid toimusid graafiku järgi neli korda päevas ja neljas keeles. Kuna tagasiside lugejatelt oli väga positiivne, otsustati kogu aasta jooksul pakkuda huvilistele personaalseid raamatukogu tutvustavaid lühiekskursioone.

2019. aastal jätkus raamatukogu projekt erivajadustega lugejatele „Seinteta raamatukogu“, kus osutati koduteenindust liikumispuudega üliõpilastele.

Kahjuks ei olnud 2019. aastal kättesaadavad punktkirjaprinter ja spetsiaalse tarkvaraga JAWS arvuti pimedate lugejate jaoks, kuna tarkvara nii printeri kui arvuti jaoks vajab uuendamist.

Sügisel osaleti TÜ erivajadustega tudengite infoseminaril, tutvustades raamatukogu kasutamise võimalusi. Infopunkti töötajad jälgivad, et erivajadustega inimestele oleks tagatud raamatukokku ilma tõrgeteta ligipääs ning vajalik abi.

Ööraamatukogu toimus ka 2019. aastal ilma üliõpilaste abita. Tudengitele oli võimalus sessi ajal õppida kahe nädala vältel kella 9 kuni keskööni ning maandada stressi lugemiskoerte abil.

Kogud

TÜ raamatukogu ülesanneteks on koguda, töödelda, säilitada ja teha kättesaadavaks õppe-, teadus- ning arendustegevusteks vajalikku informatsiooni ning osutada ühiskonnale avalikke infoteenuseid. Kogude arendamisel lähtub raamatukogu ülikooli taseme- ja täiendusõppe ning teadustöö vajadustest, tagades ülikooli ajaloo ja rahvusliku akadeemilise pärandi ning teadus- ja kultuurilooliste kogude säilimise ja kättesaadavuse.

Ülikooli õppe- ja teadustöö toetamine on raamatukogu esmane ja tähtsaim ülesanne sh õppe- ja teadustöö jaoks vajaliku informatsiooni hankimine (andmebaasid, ajakirjad, monograafiad, õpikud) selleks eraldatud raamatuostusumma raames ja vastavalt valdkondade ettepanekutele. Oluline on tagada, et tellitud uued väljaanded jõuaksid kiiresti kasutajani. Selleks tuleb tellitud väljaanded kohe arvele võtta, kataloogida, märksõnastada ning kohaviidastada.

E-teavikute osakaalu suurendamine, mis on ühe eesmärgina kirjas ka raamatukogu arengu- ja tegevuskavas, on viimasel aastal osutunud problemaatiliseks käibemaksuseaduse muutunud tõlgenduse ja lisandunud 20%-lise käibemaksu tõttu. Just hinnast lähtuvalt otsustasid õppejõud 2019.aastal sageli pigem paberväljaande tellimise kasuks. 2019.aastal peeti ELNET Konsortiumi eestvõttel läbirääkimisi AS-ga Postimees, et jätkata Postimehe IP-põhist tellimust. Kahjuks ei viinud läbirääkimised juurdepääsu ostmiseni. Põhjusteks eelkõige

kõrge hind, kasutusstatistika puudumine ja Postimehe selge orienteeritus eratarbijatele. Reaalsus näitab, et e-teavikute osakaal on pigem vähenemas, sest kasulikum on loobuda just e-väljaannetest, mis on tegelikult kasutajale mugavam viis vajaliku info kättesaamiseks. Võimalusest ja vajadusest ühtlustada paber- ja e-väljaannete käibemaks on teavitatud Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Kultuuriministeeriumi.

Lisaks keerulisele olukorrale teadustöökas vajalike e-väljaannete osas, on olukord keeruline ka õppekirjandusega. Õppetöökas vajalike materjalide oleks vaja osta pidevalt, sest õppekirjandus muutub ja õppekirjandus vananeb. Olukord on keeruline just võõrkeelse õppekirjanduse osas, sest eestikeelne õppekirjandus paljudes valdkondades puudub. Võõrkeelne õppekirjandus on oluline arvestades ka välisüliõpilaste vajadusi. Hädas on nii õppejõud kui ka üliõpilased. Ka eestikeelsete õpikute tellimisel on tulnud juba mõnikord sõltuvalt hinnast tellitavate eksemplaride arvu vähendada (praegu on raamatukogu püüdnud hankida 1 eestikeelse õpiku 7 tudengi kohta).

Komplekteerimise statistilisi andmeid vt **Lisa 1.**, tabelid 3, 4.

Õppe- ja teadustöö tuge pakub ka raamatukogu poolne deponeerimisteenus. Deponeerimise probleemidega (tähtaegade ületamine; Eesti trükiste deponeerimine; väljaande paiknemine pearaamatukogus või erialaraamatukogus; õppejõulaenusus vs deponeerimine jm) alustati juba 2018. aasta lõpus ning arutelud jätkusid 2019. aasta jooksul. Sügisel jõuti uue deponeerimiskorra kinnitamiseni ja deponeeritavate väljaannete vormistamise uue juhendini, mis kinnitati direktori korraldusega (korraldus nr 15, 8.11.2019). Uus kord fikseerib ka vastuse teavikute kadumise korral.

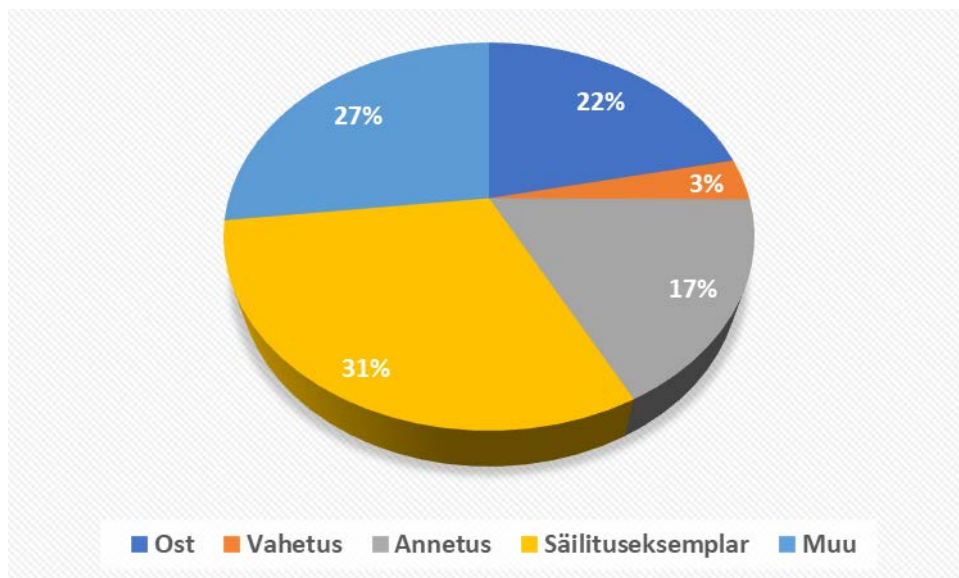
Kolmas valdkond, mis lähtudes raamatukogu arengukavast on oluline-kogude arendamine ja säilitamine. See valdkond haakub õppe- ja teadustöö toetamisega. Lisaks vajalike väljaannete ostmisele täienevad kogud nii säilituseksemplarina laekunud väljaannetega, kui ka vahetuse raames ja annetusena saabunud väljaannetega. Lisaks arvele võtmisele tuleb jälgida, et hoidlatesse ei läheks tolmu ja määrdunud väljaanded ning et nad ei oleks katki. Koostöös säilitus- ja konserveerimisosakonnaga on alates 2019.aastast vajadusel kasutatud õppematerjalide parema säilimise nimel ennetavat köitmist ja kiletamist.

Vahetussuhted toimusid 2019.aastal samas mahus nagu eelmiselgi aastal. Vahetuspunktide arv on püsinud stabiilne. Välisvahetuse teel on võimalik hankida väljaandeid, mida rahapuudusel ei saa tellida või mis on muidu raskesti kättesaadavad (näiteks erinevate teadusasutuste ning ülikoolide kirjastuste väljaanded). Vahetuse raames saab raamatukogu ka väga väärtuslikke väljaandeid. Välisvahetus peaks kindlasti jätkuma ja võiks mõnede ülikoolide ja raamatukogudega isegi suurenedada. Oluline on ka, et vahetuse kaudu ei toimu mitte ainult TÜ väljaannete ning teadlaste tööde rahvusvaheline tutvustamine, vaid ka Tartu Ülikooli kui ka Eesti riigi tutvustamine.

Annetusi võeti 2019.aastal vastu 199 289 euro väärtuses. 2019.aastal anti TÜ raamatukogule annetusena üle raamatud Laine ja Arthur Hone pärandist, Karl Karlepi pärandist, Ivar ja

Koidula Piiri pärandist. Raamatukokku saabus valik professor Heinrich Riikoja raamatuid, Artur ja Leida Linkbergi raamatuid, Tartu Teoloogia Akadeemia raamatukogule kuulunud raamatuid, Kõrgema Usuteadusliku Seminari raamatuid, TÜ farmakoloogia ja kohtumediitsiini instituudile kuulunud raamatuid ja teadusajakirju jne. Eraldi tuleks ära märkida Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi annetust – raamatukogule anti üle konverentsi puhuks Tartusse toodud uued raamatuid (6 kasti). Eesti trükiseid järelkomplekteeriti arhiivkogu terviklikkust silmas pidades ka ostudega antikvariaatidest ning oksjonitelt. Annetuste läbitöötamine on üsna töömahukas, sest sageli tuleb asju kontrollida ka de visu.

Aasta jooksul kasvasid ülikooli raamatukogu kasutuskogud 31 775 teaviku võrra, ulatudes aasta lõpuks 3 744 580 arvestusühikuni. Kõik kogud (kasutus-, vahetus- ja varukogu) kokku sisaldasid aasta lõpuks 3 744 753 teavikut. Tartu ülikooli raamatuvara suurus 2019. a lõpuks oli 4 103 036.

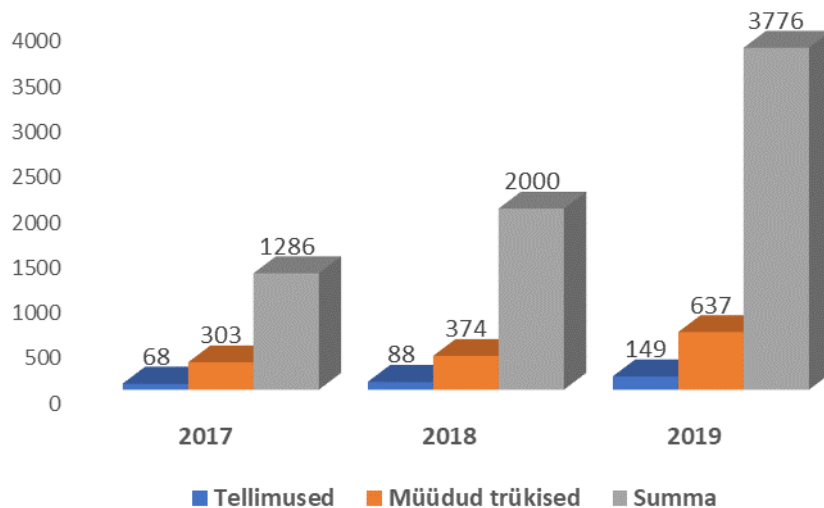
Joonis 7 Kasutuskogusse arvele võetud teavikud komplekteerimisallikate lõikes 2019

Raamatukogu kogude statistilisi andmeid vt **Lisa 1.** , tabel 6

E-raamatupood

Erinevate teenuste kompleksi, mida raamatukogu kasutajatele pakub, kuulub samuti e-raamatupood. E-raamatupoe kaudu on võimalik osta raamatuid, mida raamatukogu enam ei vaja või mida meil juba on. 2019. aastal korraldati soodusmüüke, mis aitasid elavdada raamatumüüki ja neid kavatseb e-raamatupoe meeskond teha ka edaspidi.

Tartu Ülikooli raamatukogu e-raamatupoe andmebaasi lisandus 2019. aastal 1317 nimetust. Seisuga 31.12.2019 on e-poes (aktiivses) müügis 5748 erinevat nimetust trükiseid (trükiste koguarv e-poe baasis on 7680 trükist).

Joonis 8 E-poe tellimused ja müük 2017-2019

2019. aastal esitati 149 tellimust ning müüdi 637 trükist. Eesti-sisestele tellimustele lisaks oli 3 välistellimust Venemaalt, Saksamaalt ja Lätist.

Populaarseimad valdkonnad on pisitrükised (115 müüdnud nimetust), matemaatika ja infotehnoloogia (81 müüdnud nimetust), meditsiin (55 müüdnud nimetust) ja ajalugu (67 müüdnud nimetust).

Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega

Kogude kättesaadavaks tegemine uurijatele ja positiivse kasutajakogemuse pakkumine

2019. aastal jätkati keskaegsete pärgamendifragmentide kodikoloogilist kirjeldamist ning tööd andmebaasiga Fragmenta membranea Estoniae (<http://dSPACE.ut.ee/handle/10062/54331>), mis kajastab TÜ raamatukogus, TÜ kunstimuuseumis, TLÜ arhiiviraamatukogus, Tallinna Linnarhiivis leiduvaid pärgamendifragmente. Andmebaasis on kirjeldatud 192 fragmenti. TÜ raamatukogus olevatest fragmentidest vajavad kirjeldamist veel ca 80 (määrata autorsus, dateering, sisu, kodikoloogiline kirjeldamine). Andmebaasi koostamist rahastati osaliselt riiklikust programmist EKKM II. Andmebaas vajab paremat esitlustarkvara, selles osas on peetud läbirääkimisi IT-osakonnaga.

2019. a anti üle mitu arhiivi: Füüsika instituudi aparadihituse sektori arhiiv (Valdur Tiit); professor Helmut Piirimäe (Krista Piirimäe), professor Mihhail Kotik (tema poeg A. Yemelyanov, kes elab USA-s), professor Arvo Tikk. Täiendavalt andsid oma materjale üle professorid Rein Taagepera, Ott Kurs jt.

Raamatukogu kunstikogust on üle 90 % kirjeldatud ESTER-is. Suur töö oli valida välja 2321 lehte graafikakogust kultuuriministeriumi digitaalse kultuuripärandi projekti hanke

ettevalmistamiseks (veel digiteerimata teosed ja teosed, mis tuleks uuesti digitaliseerida, sest digikoopia kvaliteet ei vasta enam tänapäeva nõudmistele).

Fotokogus digiteeriti plaanilise tööna TÜ tegevust 1919–1940 kajastavad fotod, seoses näituse ettevalmistamisega. DSpace'is arhiveeriti 775 faili ning URI-id lingiti ESTER-i kirjesse, lisaks plaaniline digiteerimine ning tellimusel valmistatud digikoopiad.

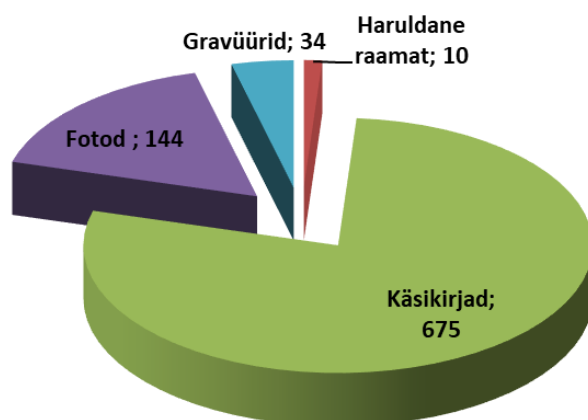
KHO (käsikirjade ja haruldaste raamatute osakond) töötajad osalesid 2019. aastal mitmete näituse koostamisel:

- Arvo Tering 70. Aili Bernotas, Malle Ermel. Aprill-mai
- Friedrich Puksoo (1890–1969). Aili Bernotas. Oktoober-detsember
- Käsikirjade ristteel. KHO-st osalesid näituse koostamisel Malle Ermel, Kaspar Kolk, Tatjana Šahhovskaja
- Ars Academica. Tartu Ülikooli kunstikogu. Moonika Teemus, Ingrid Sakh. Kadrioru kunstimuuseumis november 2019-aprill 2020
- detsember 1919 [Rahvusülikool 100]. Malle Ermel, Kadri Tammur
- Tartu Ülikool 1919–1940 läbi kaamerasilma. Sulo Lembinen (veebinäitus)

KHO kogud olid uurijatele kättesaadavad alates maikuust.

Välisuurijaid oli Saksamaalt (J. W. Krause, L. Gulkowitzi isikuarhiivid ja islamikäsikirjad), Rootsist (de la Gardie isikuarhiiv), Venemaalt (De la Gardie isikuarhiiv), USA-st (V. Grabari isikuarhiiv). Kirjalikke päringuid laekus Lätist, Soomest, Rootsist, Saksamaalt, USA-st, Venemaalt, Valgevenest, Itaaliast, Ungarist, Poolast, Valgevenest, Venemaalt.

2019. a RARA saalis registreeritud laenutused:

Joonis 9 KHO mitte-elektronilised laenutused 2019.a

Laenutamise käigus on haruldaste raamatute kogus ja käsikirjakogus asendatud arhiivinõuetele mittevastavaid ümbriseid ja mappe arhiivinõuetele vastavatega. Graafikakogus vahetati välja 141 teose paspartuud. Eesmärgiks on kõik 1970.-1990.

aastatest pärinevad ümbrised kogudes välja vahetada. Fotokogus on see töö tehtud, osaliselt on ka vanemates arhiivifondides olevate fotode ümbrised asendatud.

2019. a anti konserveerimisele kaks 17. sajandi trükist, 3 arhiivisäilikut, 1 fotoalbum, 151 graafilist lehte (pasparduude vahetamine).

Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER

Tagatakse kiire ja mugav ligipääs kogudele olenemata formaadist, asukohast või vanusest, täiustades ja lihtsustades kogude otsivõimalusi ning optimeerides kogude kasutust toetavaid teenuseid.

2019. aasta lõpuks oli e-kataloogis ESTER kirjeldatud 58% ehk 2377533 eksemplari Tartu Ülikooli raamatuvarest (pearaamatukogu eksemplarid 1974000, TÜ erialaraamatukogud – 403533) kokku 1319329 nimetust.

2019. a. aastal koostati uutele teavikutele 12075 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 11910 ja koopiakirjeid 165. ESTERisse lisandus 24392 uut eksemplarikirjet.

Statistilisi andmeid vt **Lisa 1.**, tabel 7.

ESTERi kõrval on raamatukogu koduleheküljel kättesaadavad digiteeritud sedelkataloogid „Võõrkeelsed raamatud ilmunud kuni 1945“ ja „Venekeelsed raamatud ilmunud kuni 1916“.

Vastavalt vajadusele toimus Eesti märksõnastiku toimetamine, teavikute liigitamine ja märksõnastamine.

2019. aastal toimus artiklite bibliografeerimine Eesti artiklite andmebaasi ISE (TÜ raamatukogu on kahe teemabaasi haldaja):

- meditsiin ja tervishoid
- keeleteadus

“Eesti märksõnastiku” (EMS) toimetamine toimub ELNET Konsortsiumi märksõnastiku halduri juhendamisel valdkonnapõhiselt.

Märksõna normikirjed koostatakse Eesti märksõnastiku veebirakenduses ja laaditakse regulaarselt andmebaasidesse ESTER ja ISE. Aasta jooksul täienes ESTER 502 uue nime ja ühtluspealkirja normikirjega ning redigeeriti 146 normikirjet.

Erialaraamatukogud

Seisuga 31.12.2019 oli ESTER-iga ühinenud 29 ülikooli allüksuste raamatukogu.

Koostöölepingu alusel liitunud raamatukogusid oli 2019. aastal kuus: Balti Kaitsekolledži raamatukogu, Riigikohtu raamatukogu, Soome instituudi raamatukogu, Tartu Kõrgema Kunstikooli Pallase raamatukogu, Tartu Kunstimuuseumi raamatukogu, Eesti Looduseuurijate Seltsi raamatukogu.

Tartu Ülikooli allüksused, kus puudub erialaraamatukogu on kokku 11 ning kirjed elektronkataloogi koostab pearaamatukogu töötaja, teavikud asuvad allüksustes ja omavad oma asutuste asukohakoodi. Need allüksused on järgmised:

- Tehnoloogiainstituut
- Molekulaar- ja rakubioloogia instituut
- Botaanika osakond
- Geograafia osakond
- Etnoloogia osakond
- Usuteaduskond – teavikud võetakse Tartu Ülikooli raamatukogu arvele
- Psühholoogia instituut
- Zooloogia osakond
- Genoomika instituut
- Kunstiajaloo osakond
- Eesti ajaloo osakond. Uusima aja osakond

Kunstiajaloo osakond kui allüksus oli vahepeal Ülikooli raamatukoguvõrgust eemal (raamatukogu likvideerus). Osa raamatuid toodi pearaamatukokku, osa raamatuid jäi osakonda. 2019. aastal prof. Juhan Maiste palvel taastati raamatukogu allüksuse raamatukoguna. Ostetud raamatud võetakse kunstiajaloo osakonna arvele, kasutades osakonna asukohakoodi.

2019. aastal sai TÜ raamatukogu teaduskeskus raamatute sisestamiseks elektronkataloogi oma asukohakoodi. Kuni selle ajani olid kõik raamatud laenutatud grandilaenutusena töötaja nimele. Raamatud said ümber vormistatud teaduskeskuse nimele, füüsiliselt paiknevad raamatud teaduskeskuse ruumis, lugejatele on nad kättesaadavad kohalkasutusena.

Arendustegevus

- [Õppe -ja teadustöö toetamine](#)
- [Avatud teaduse toetamine](#)
- [Kogude arendamine ja säilitamine \(vt Kogud lk 6-12\)](#)
- [Positiivse kasutajakogemuse kindlustamine \(vt Raamatukogu ja lugejad lk 2-6\)](#)
- [Organisatsiooni arendamine \(vt Personal lk 18-20 \)](#)

Üha aktuaalsemaks muutub avatud juurdepääs teadustöö tulemustele, millega seoses kasvab ülikooliraamatukogude osatähtsus elektroonilises kirjastamises, e-väljaannete arhiveerimises (repositooriumide arendamine), teadusandmete haldamises ning kättesaadavaks tegemises. TÜ raamatukogu jätkab panustamist neisse teemadesse, olles Haridus- ja Teadusministeeriumile partneriks riikliku poliitika kujundamisel e-ressursside,

avatud teadusandmete ja neile avatud juurdepääsu (open access) loomisel ning infopädevuse arendamisel.

Õppe-ja teadustöö toetamine

TÜ raamatukogu on korraldanud infopädevusalaseid kursusi üliõpilastele juba kümme aastat, ent vajadus infootsinguoskuste järele on aastatega üha kasvanud. Raamatukogu poolt koostatu, ülikooli ainekavade raames läbiviidavad kursused 2019. aastal olid järgmised:

- „Sissejuhatus erialainfootsingusse“ (OIAO.06.051, 3 EAP) lõpetas 55 üliõpilast.

Esmakordselt oli võimalik kursuse ühel nädalal sooritada ainult test ning ühel nädalal oli võimalik valida testi ja individuaalse tagasisidega ülesande vahel. Nagu varemgi, oli ka sel aastal soovitusi, et see kursus võiks olla alustavatele doktorantidele kohustuslik.

Doktorandid, kes tegelevad ka õppetööga, kirjutasid, et infopädevuse kursus võiks olla kohustuslik bakalaureuse- ja magistriüliõpilastele. Sama kursust saavad valida ka ülikooli töötajad sisekoolitusena ja sel aastal tegid selle kursuse täismahus läbi 5 õppejõudu.

- „Infopädevuse alused“ (OIAO.06.050, 3 EAP) lõpetas 307 üliõpilast.

Kursus toimus kolmandat korda uue mudeli järgi, st õpiväljundite hindamiseks on automaatse kontrolliga testid. Ühel nädalal saavad õppijad valida, kas sooritada test või teha infootsinguid oma teema kohta ja saada individuaalset tagasisidet. Valdavalt valiti test. Kuna testid sisaldavad otsinguküsimusi, siis on ka nii võimalik õpiväljundite saavutamist kontrollida. See mudel võimaldab osalejate arvu veelgi suurendada ja kursust rohkem reklaamida. Seda on soovitanud ka kursusel osalejad ning korduvalt mainiti, et kursus võiks olla õppekavades kohustuslik aine.

Kursust toimus esimest korda ka inglise keeles sarnaselt doktorantide kursusega, kus õppijad saavad enne kursuse algust valida kursuse keele ja vastavalt sellele kuvatakse neile materjalid ja ülesanded valitud keeles. Inglise keeles läbis kursuse 9 üliõpilast.

Kursused, kuhu on integreeritud raamatukogu poolt läbiviidav moodul

Majandusteaduskonna e-kursused

- Bakalaureuseseminar (MJ00.00.024) Allikate valiku ja viidete haldamise moodul. 62 tudengit
- Magistriseminar (MJ00.00.051) Otsing andmebaasist ja viidete haldamise moodul. 31 tudengit
- Master's thesis (Innovation and Technology Management) SVMJ.00.007_Eng. Search in databases. Reference management with Zotero. 15 tudengit

- Mida kõike võiksin teada – minu areng (MJRI.02.065) TÜ raamatukogu teenuste ja nende kasutamise moodul. 34 tudengit

Sporditeaduste ja füsioteraapia instituudi e-kursused

- Bakalaureusetöö füsioteraapia erialal (KKS.B.00.011) Infootsingu alused füsioteraapia valdkonnas. 32 tudengit
- Teadustöö metoodika. Üldkursus magistriõppele (KKS.B.02.011) Infootsingu alused liikumis- ja sporditeaduste valdkonnas. 35 tudengit

Massive Open Online Course

- MOOC „Infopädevuse alused“ (1 EAP). Kevadel oli eraldi toimumine Treffneri gümnaasiumi õpilastele, lõpetas 72. Sügisel kõigile, lõpetas 223 (327st registreerunust).

Kursused doktorantidele

2019. aasta oluliseks tegevuseks kujunes uute kursuste ettevalmistamine, täiendamine ja läbiviimine. Ettevalmistamine tähendab planeerimist, kooskõlastamist teiste osapooltega, materjalide koostamist, tõlkimist jpm. Kursuse läbiviimine e-keskkonnas on mugav, kuid individuaalse tagasiside andmine on nõudlik ja töömahukas, samal ajal õppijale väga kasulik ja ka endale vajalik, et õppematerjale parandada ja täiendada.

Hea teadustava kursuse seminaride ja lõputööde hindamine oli teistmoodi väljakutset pakkuv, nõudis kiiret reageerimist küsimustele vastamisel ja teadmiste pagasit.

Doktorantide kursused olid järgnevad:

- E-kursus Research Data Management and Publishing , osales 28 doktoranti
- Seminar: Research Integrity: Framework Requirements, Values and Principles of Action, osales 19 doktoranti
- Lõputööde seminar: Research Integrity Final projects, osales 6 doktoranti
- Seminar: Hea teadus: raamnõuded, väärtused ja tegevuspõhimõtted, osales 21 doktoranti
- E-kursus: Teadusandmete haldus ja publitseerimine, osales 24 doktoranti
- Lõputööde seminar: Hea teadus: raamnõuded, väärtused ja tegevuspõhimõtted, lõputöö 5 doktorandil

Avatud teaduse toetamine

Raamatukogu tegevuse eesmärk on toetada avatud teaduse põhimõtteid ning suurendades ülikooli ja Eesti teadustulemuste nähtavust maailmas. Võttes arvesse „Horisont 2020“ nõudeid ja suuniseid avatud juurdepääsuga publitseerimisele ja avaandmetele, edendatakse koostööd teadlaskonna ja raamatukogu spetsialistide vahel Euroopa Liidu teadusuuringute ja

innovatsiooniprogrammide elluviimisel. Raamatukogu tegutseb OpenAIRE2020 riikliku koordinaatorina Eestis.

Raamatukogu viib läbi üritusi, mis toetavad avatud juurdepääsu, näiteks Avatud juurdepääsu nädal. Eesmärgiks on avatud juurdepääsu poliitika väljatöötamine, toetamine ja järgimine Eestis. Selleks pakutakse avatud publitseerimise ja teadusandmete haldamisega seotud koolitusi ja teenuseid. Järgitakse Euroopa Liidu vastavaid direktiive ning juurutatakse parimaid praktikaid. Vt Koostöö lk 18

2019. a. oli murranguline selles mõttes, et tihenes koostöö Eesti Teadusagentuuriga andmehaldusplaanide asjus. ETAg oli kasutusele võtnud Science Europe andmehaldusplaani malli, millele soovis kommentaari. Koostöös ETAg'i töötajatega jõuti järeldusele, et see ei sobi ning raamatukogult telliti koolitus, et aru saada DCC DMPonline tööriistast ja andmehaldusplaani koostamise võimalustest. Raamatukogu spetsialistid viisid läbi koolituse 35 teadusagentuuri töötajale.

Horisont 2020 projektides osalevad teadlased peavad samuti koostama andmehaldusplaani DMPonline vastava malli järgi. Kuna nii TÜ grandikeskus kui ka Eest Teadusagentuur suunavad täpsema info leidmiseks TÜ raamatukogu veebilehele, siis telliti raamatukogult koolitusi ja individuaalset nõustamist.

Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Teadusagentuur peavad TÜ raamatukogu avatud teaduse kompetentsikeskuseks. 2019. aastal sooviti saada raamatukogu spetsialistide kirjalikke arvamusi publikatsioonide ning andmete repositooriumide, samuti Euroopa teaduspilve sünergia teemal ning Eesti avatud teaduse raamistiku kohta.

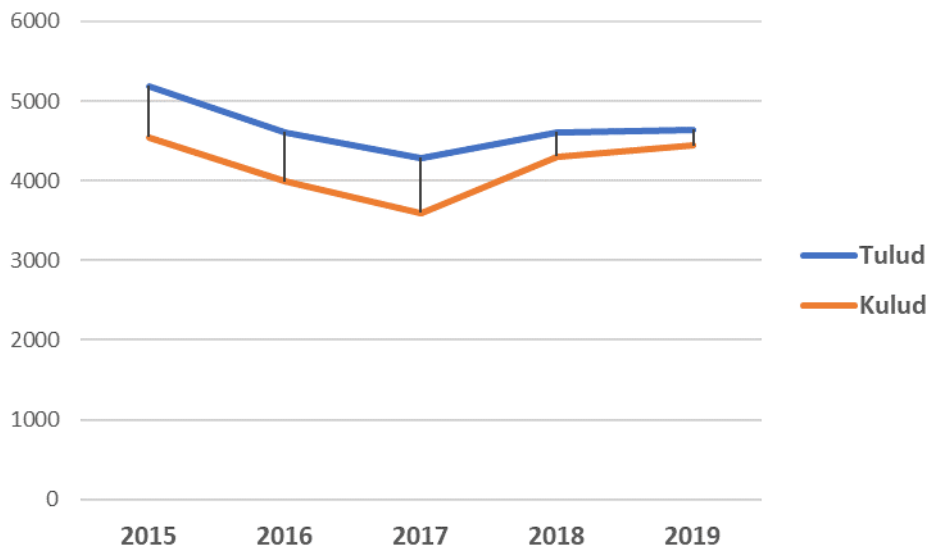
Mitmed tegevused DataCite Eesti konsortsiumi raames toimusid kogu aasta jooksul. Kodulehte täiendati jooksvalt, partnereid informeeriti eraldi ka olulistest sündmustest, tegevustest, koolitustest.

Avatud teaduse töögrupp koostas taotluse RDA-le, et saada RDA riiklikuks keskuseks. Taotlus rahuldati 2019. aasta lõpus. Samuti koostati mitu taotlust konverentside ja seminaride korraldamiseks Tartus (IDCC20, COAR), neid kahjuks ei rahuldatud (kuid COARi taotlus rahuldati aastaks 2022).

Finantsid

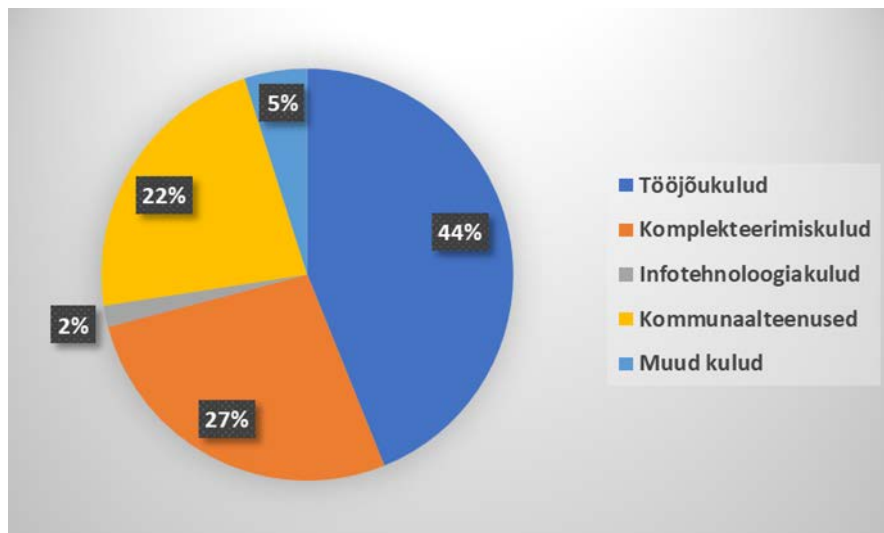
Võrreldes 2018. aastaga suurenesid raamatukogu tulud 2019. aastal 0,8% ja kulud 3,1% võrra. Tulude poole pealt kasvas enim ülikooli eraldis kuni 31% ja tulud tasulistest teenustest 29%. Kulude võrdluses kasvasid kommunaalkulud ja komplekteerimiskulud vastavalt siis 25% ja 1,1%. Vähenemistendentse näitasid seevastu kulude poolel töjõukulud,

infotehnoloogiakulud ning muud kulud (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm).

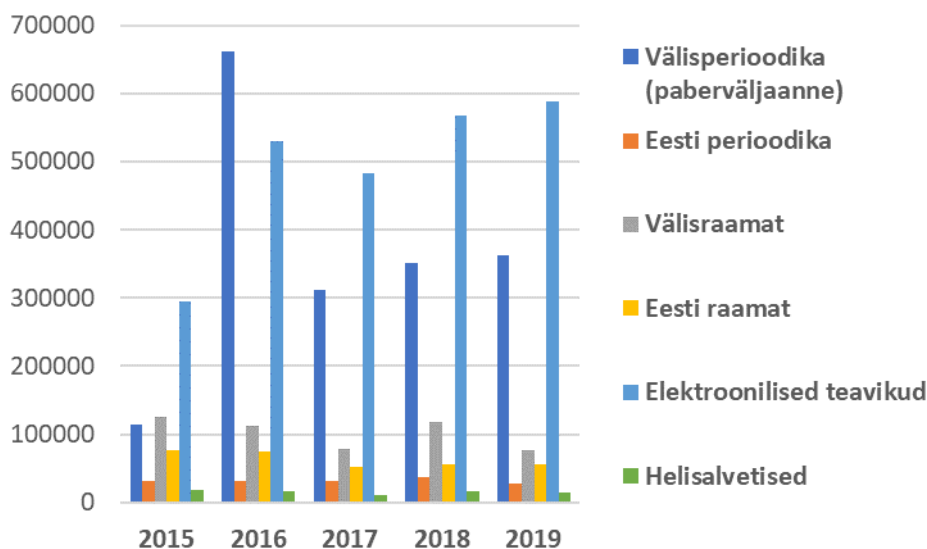
Joonis 10 Tulud ja kulud aastatel 2015-2019

Pearaamatukogu komplekteerimiseelarve kokku oli üle 1,1 miljoni euro, millest Haridus- ja Teadusministeeriumi eraldis moodustas 899 072 ja ülikooli eraldis 202 000 eurot. Komplekteerimiseelarve ülekulu seisuga 31.12.2019 oli 19 339 eurot.

Joonis 11 Kulude jaotus 2019.aastal

2019.aastaks eraldas Haridus- ja Teadusministeerium teadusinformatsiooni hankimiseks 823 293 eurot (tõus võrreldes 2018.aastaga 52451 eurot) ja rahvusteavikute hankimiseks 75 779 (tõus võrreldes 2018.aastaga 1379) eurot. Ülikool poolt eraldav summa kahjuks ei muutunud. See pole tõusnud viimase kolme aasta jooksul (2017 – 202 468, 2018 – 202 000, 2019 – 202 000 eurot), aga samal ajal on toimunud väljaannete kallinemine ca 5 % aastas.

Joonis 12 Pearaamatukogu komplekteerimiskulud 2015-2019.a

2018. aasta detsembrist rakendunud 20%-line käibemaks e-teavikutele (e-raamatutele, e-ajakirjadele ja andmebaasidele) seniste tellimismahtude juures tähendas raamatukogu raamatuostusummale orienteeruvalt 160 000 eurost lisakoormust. Raamatukogu taotlust, kompenseerida rektori reservfondist planeerimata kulude teke, ei rahuldatud ning seega 2019.aastal lisanduv 20%-line käibemaks e-väljaannetele töi kaasa vajaduse kokkuhoiuks.

Komplekteerimiskulude täpsem jaotus on esitatud **Lisa 1.**, tabelid 3, 4.

Koostöö

Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste liikmena annab Tartu Ülikooli raamatukogu oma panuse nende organisatsioonide strateegiliste eesmärkide täitmisse ning hoiab oma positsiooni kompetentsikeskusena teiste mäluasutuste seas.

Tartu Ülikooli raamatukogu osaleb juhtpartnerina EODOPEN projektis

Tartu Ülikooli raamatukogu ja Eesti rahvusraamatukogu osalevad Euroopa Komisjoni kultuuriprogrammist kaasfinantseeritavas EODOPEN projektis, mille käigus 11 Euroopa riigis digiteeritakse 15 000 raamatut. TÜ raamatukogu on projekti kommunikatsioonialase töögrupi juhtorganisatsioon. EODOPEN projekti raames digiteeritakse nelja aasta jooksul 15 000 teost 20. ja 21. sajandist. Pärast digiteerimist lisatakse need ühtsesse andmebaasi, millele on ligipääs kõikidel Euroopa Liidu riikide elanikel. EODOPEN projekti üheks oluliseks eesmärgiks on jõuda kindlate sihtgruppideni, kes oma töö või õppimisega seoses vajavad erinevaid digiteeritud materjale. Nende soovid ja vajadused määravad ära, millised teosed digiteeritakse.

Rahvusvaheliste seminaride korraldamine

- Rahvusvaheline teadusandmete seminar 09.-10.04.2019

TÜ raamatukogu koos DataCite Eesti konsortsiumiga korraldas 9. ja 10. aprillil rahvusvahelise seminari „FAIR Data – the Key to Sustainable Research“ („FAIR andmed – elujõulise teaduse alus“). Nagu varasematelgi aastatel, korraldati ka seekord teadusandmete haldamise ja kasutamise võimaluste teemaline seminar, kuhu oodati osalema teadlasi, doktorante, rahastajaid, teadusadministraatoreid ning kõik teisi huvilisi. Kui esimese seminaripäeva sisustasid ettekanded nii kohalikelt kui ka rahvusvahelistelt ekspertidelt, siis teisel päeval käsitleti konkreetseid tööriistu oma teadusandmete haldamiseks: elektroonilisi laborimärkmikke ning ruumiandmete standardeid. Töötube viisid läbi Delfti Tehnikaülikooli andmehalduse spetsialistid

- Baltimaade ülikoolide raamatukogude ühiskohtumine 15.-16.05.2019

Baltimaade raamatukogude ühiskohtumise traditsioon sai alguse aastaid tagasi ning üle aasta võtab üks osapooltest kas Vilniuse ülikooli, Läti Ülikooli või Tartu ülikooli raamatukogu teisi vastu ning korraldab ühisseminari. Sel aastal oli võõrustajaks TÜ raamatukogu ja seminar keskendus kogude populariseerimise võimalustele ja sellega seotud teemadele.

- Rahvusvaheline mäluasutuste kogude turvalisuse suveseminar 4.-6.09.2019

Euroopa erinevate mäluasutuste esindajad tulid Tartu Ülikooli raamatukokku, et kolmepäevasel Teadusraamatukogude Konsortsiumi (CERL) seminaril arutleda teemal, kuidas kaitsta kogusid vandalismi ja varguste eest. Samuti tutvustati seminaril mäluasutuste töökogemust oma kultuuripärandi kaitsmisel, erinevate riikide kultuuripärandi kaitset puudutavat seadusandlust ning arutleti selle üle, kuidas tõhustada omavahelist infovahetust ja kooskõlastada riigiti erinevaid juhendmaterjale. Seminaril tegid ettekandeid Taani Rahvusraamatukogu, Belgia Rahvusraamatukogu, Briti Raamatukogu ja Vilniuse Ülikooli raamatukogu esindajad. Eesti kogemustest kogude kaitse tagamise vallas rääkisid Siim Raie Muinsuskaitseametist, Rahvusraamatukogu peavarahoidja Kaire Lass ning Tartu Ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna juhataja Malle Ermel ja säilitus- ja konserveerimisosakonna juhataja Kristina Virro.

- Rahvusvaheline seminar „Open Access – Plans and Choices“ 6.11.2019

TÜ raamatukogu koos DataCite Eesti konsortsiumiga korraldas rahvusvahelise seminari „Open Access – Plans and Choices“ („Avatud juurdepääs – plaanid ja valikud“). Seminari eesmärk oli jätkata dialoogi teadlaste, rahastajate ja teadustöö kirjastajate vahel, et arutleda avatud juurdepääsu regulatsioonide viimaste arengute ja plaan S stsenaariumi üle, rääkida teadusinfo kättesaadavusega seotud lahendustest Eestis ning tuua esile parimaid avatud teaduse põhimõtete juurutamise praktikaid.

Eestiseste ürituste korraldamine

- Iga kahe aasta tagant korraldab TÜ raamatukogu Friedrich Puksoo sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeva. Sellel päeval antakse üle Puksoo auhind kahel viimasel aastal ilmunud raamatuloo, raamatukogunduse või bibliograafia-alase töö autorile. Fr. Puksoo auhinda annavad välja Eesti raamatukoguhoidjate ühing ja Tartu ülikooli raamatukogu.
- TÜ raamatukogul on traditsioon korraldada veebruaris või märtsis Kääriku spordikeskuses Eesti mäluasutuste talveseminari. Mäluasutuste talveseminar on välja kasvanud Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi suve- ja talveseminaridest. Seminari sihtgrupiks on eesti suuremate mäluasutuste-rahvusraamatukogu, teadusraamatukogude, riigi muuseumide ja rahvusarhiivi- juhid ja spetsialistid, aga ka Kultuuri- ja Haridus-ja Teadusministeeriumi ametnikud.
- Tartu linna mainefestival Prima Vista on välja kasvanud Tartu ülikooli raamatukogu korraldatud raamatumessist "Utlib Market", mis selle nime all toimus esmakordselt 2002. a kevadel. Kirjandusfestivali Prima Vista üheks põhikorraldajaks on kõik need aastad olnud TÜ raamatukogu.
- Open Accessi nädal (Open Access Week) on rahvusvaheline üritus, mis toimub samaaegselt maailma eri paikades oktoobri kuu kolmandal nädalal. TÜ raamatukogu viib Open Accessi nädalat läbi alates 2010. aastast.
- Novembri viimasel nädalal, juba viimased neliteist aastat, korraldab TÜ raamatukogu kirjepäeva, kus räägitakse erinevatel raamatukogunduslikel teemadel.

Vt **Lisa 4**. 2019. a korraldatud konverentsid ja seminarid

Liikmelisus

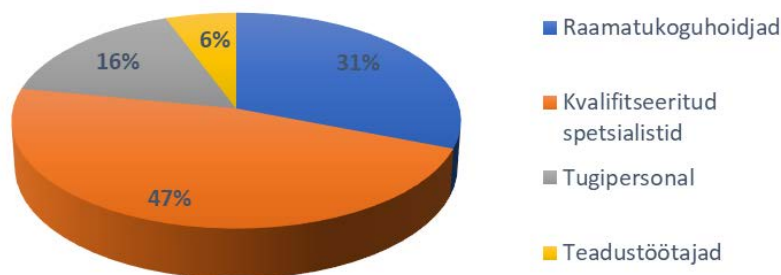
Tartu Ülikooli raamatukogu on järgmiste Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste liige:

- Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium (ELNET Konsortsium)
- Rahvusvaheline raamatukoguühingute ja -institutsioonide liit (IFLA, International Federation of Library Associations)
- Euroopa Teadusraamatukogude Liit (LIBER, League of European Research Libraries)
- Euroopa Tervishoiuteabe ja Meditsiiniraamatukogude Assotsiatsioon (EAHIL, European Association for Health Information and Library Association)
- Rahvusvaheline Muusikaraamatukogude, -arhiivide ja -dokumendikeskuste Assotsiatsioon (IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres)

- Rahvusvaheline Heli- ja Audiovisuaalsete Arhiivide Assotsiatsioon (IASA, International Association of Sound and Audiovisual Archives)
- Rahvusvaheline Õigusraamatukogude Assotsiatsioon (IALL, International Association of Law Libraries)
- Juriidiliste teabekeskuste ja õiguslaste infospetsialistide konsortsium (CLRCLIS, Consortium of Legal Resource Centres and Legal Information Specialists)
- Euroopa Teadusraamatukogude Konsortsium (CERL, The Consortium of European Research Libraries)
- Bibliotheca Baltica
- SPARC Europe
- ENCES European Network for Copyright in support of Education and Science
- DataCite (International Data Citation Initiative)

Personal

Raamatukogu on paindlik ja õppiv organisatsioon, mis väärtustab oma töötajaid, panustades pidevalt nende kompetentsi taseme tõstmisse ning arengu toetamisse.

Joonis 13 Raamatukogu töötajad 2019.a

Statistilisi andmeid vt Lisa 1., tabel 1.

Raamatukogu sai suvel endale uue juhi, Krista Aru astus ametisse 15. augustil. Selle ajani juhtis raamatukogu direktori kohusetäitjana arendusdirektor Liisi Lembinen.

2019. aastal sai jätku kaks aastat tagasi läbi viidud meeskonnatöö koolitus, kus koolitajaks Ene Seidla ning osales kogu raamatukogu kollektiiv.

Arenduskogu otsusega 22. mai 2019 tunnustati raamatukogu töötajaid ning raamatukogu ees teeneid omavaid isikuid:

2019

Teenetemärk

Kadri Tammur – silmapaistev vanaraamatu kogude tundja ja tutvustaja (märk nr 70)

Aastapreemia

- **Katrin Kärgerberg, Tiiu Täpsi ja Anu Rjabinin** – silmapaistva ja pühendunud töö eest kogude tagasipaigutamisel hoidlas

Tegijad

- **Marika Liivamägi**—TÜ raamatukogu infopädevuse ja teadusandmete e-kursuste õppematerjalide inglise keelde tõlkimise eest
- **Tiiu Tarkpea**—doktorantidele kursuse „Teadusandmete haldus ja publitseerimine“ loomise ja eduka läbiviimise eest. Kursuse „Hea teadustava“ teadusandmete mooduli materjalide väljatöötamise ja seminaride läbiviimise eest
- **Elo Tõnisoo**— Humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna eest vastutava referendi ülesannetesse kiire sisseelamise ja valdkonna eduka kureerimise eest
- **Lilian Mengel**— raamatukogu remondijärgse sildindusprojekti eduka täideviimise eest
- **Greete Lepik** — väga pühendunud ning keerulistele probleemidele järjepidevalt leidlike lahenduste leidmise eest
- **Kadri Nelis**— eestikeelsete ajalehtede fondi remondijärgse korrastamise eest
- **Reet Olev**—järjekindla ja väsimatu töö eest B-hoidlas
- **Aili Bernotas**— vabatahtliku abitööjõuna hoidlas ülesnäidatud aktiivsuse eest

- **Liisi Tõnisson**— oma tööülesannete suurepärase täitmise ning lisaülesannete võtmise eest
- **Katriin Kaljovee**— uuenenud konverentsikeskuse eduka juhatamise eest

Tegijad (meeskond)

- **Saalide vanemad (Jelena Ivanova, Margit Leesik, Katri Armolik)** — silmapaistva ja pühendunud töö eest kogude tagasipaigutamisel lugemissaalides
- **Fonoteek (Avo Kartul, Svea Pärsimägi, Karl-Eerik Kokk)** —suure töö eest uuenenud fonoteegi sisseseadmisel
- **Kuraatorid (Katrín Angel, Laura Laanisto, Kaisa Kauksi)**— põhjaliku, mitmekülgse ja uuendusliku näituseprojekti „Täheteaduse haruldused“ koostamise ja läbiviimise eest
- **Konservaatorid (Tiina Tensing, Tiia Nurmsalu)**— asjatundliku ning meeldiva töökultuuri viljelemise eest
- **KAO**—töö eest retrospektiivse arhiivkoguga ja varukoguga

Eripreemiad

- **Katrín Angel** — parim uustulnuk
- **Katrín Allas**—parim uustulnuk
- **Eda-Riin Leego, Evelin Arust ja Svea Kaseorg**— tegusad ja tublid raamatukogu giidid ning välisstudengite tutvustuste läbiviijad

Raamatukogu tänukiri/ Tööjuubelid

- Marje Burenkov 40 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Ilmar Vene 40 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Natalja Gordejeva 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Larissa Kivenko 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Kaja Kruus 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Kadri Nelis 35 aastase pühendumise eest raamatukogule

- Tuuli Vähk 35 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Irina Opletajeva 30 aastase pühendumise eest raamatukogule
- Silja Tänavots 30 aastase pühendumise eest raamatukogule

Uued töötajad (juuli 2018-juuni 2019)

- Annabel Raudsepp
- Brigitta Padrik
- Karl-Eerik Kokk
- Mari-Ann Lurich
- Katrin Allas
- Eda-Riin Leego
- Kristin Tohvre
- Katrin Angel
- Kaisa Kauksi

F. Puksoo 2019. auhinna konkursil tunnustati KHO töötaja Kaspar Kolki kahte uurimust:

„„Vana Tallinna raamatukogu“ kolm allikat: komplekteerimisest 16. sajandil“ // Tuna, 2017, nr 3, lk 10–29

Dessimation and Survival of a Book Printed in 17th-century Tartu: The Case of Johannes Gezelius' Lexicon Graeco-Latinum (1649) // Hellenostephanos. Humanist Greek in Early Modern Europe: Learned Communities between Antiquity and Contemporary Culture : Acta Societatis Morgensterniana VI–VII. Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus, 2018, lk 144–157.

Teadustöö

Raamatukogu teadustöötajad olid 2019. aastal seotud järgmiste uurimisteemadega:

- **MP1RT17012 "Helleno-Nordica: humanistide kreeka keel Rootsi suurriigis (1.01.2017–31.12.2020)", Janika Päll, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Raamatukogu.**

Huvi vanakreeka ajaloo ja kreeka keele õppimise vastu sai Läänemere piirkonnas alguse 16. sajandil. Rootsi suurriigis omandas kreeka keel erilise rolli kultuuris ja haridussüsteemis, toeks luterlik reformatsioon ning Philipp Melanchthoni põhimõttest lähtuv hariduse ümberkorraldamine. Kreeka keeles lugemine ja kirjutamine oli tähtsal kohal koolide ja ülikoolide õppekavades. Järgides Kesk- ja Lõuna-Euroopa eeskujul, hakkasid haritlased looma ja avaldama kirjandust vanakreeka keele taaselustatud variandis, mida nimetatakse humanistide kreeka keeleks. Sellises rahvusvahelises keeles kirjutades väljendasid ja edastasid õpetlased oma ideid haritlaste kogukonnale terves piirkonnas. Helleno-Nordica kavatses uurida kultuuriliste, poliitiliste ja majanduslike seoste võrgustikku, mida ühendab üks idee: taaselustada muistne keel ja kasutada uues vormis selle kultuuri. Helleno-Nordica nelja alaprojekti eesmärk on avastada senitundmatut uurimisainest ning avada uusi teid mõistmaks ajaloolise Kreeka ja tema keele rolli Euroopa kultuuriloos ning eriti Rootsi suurriigis. Põhiline eesmärk on näidata kreeka mineviku ja humanistide kreeka keele kasutuse keskset rolli ühtsete lähenemiste kujundamisel hariduse ja teaduse valdkonnas varauusaja läänemere maades. Olenemata Läänemere maade erinevast saatusest 19. ja 20. sajandil on need ühised juured ka tänapäeval olulised. Tartu vastutab kahe alaprojekti eest: 1) HUG-andmebaasi loomine, see on Rootsi suurriigi aja humanistide kreeka käsikirjade ja trükiste bio-bibliograafiaga laiendatud tekstiandmebaas. Koostöös teiste tiimidega (Lundi juhtimisel) osaleb Tartu lisaks ka andmeotsingus, vastutades eelkõige uurimistöö eest Läänemere idakaldal. 2) Alaprojekt: "Antiikautorid kaasaja lugejat kõnetamas: Kreeka humanism Läänemere idakaldal" keskendub Eesti ja Läti aladel loodud (või neile suunatud) humanistide kreeka keeles loodud tekstidele, uurides nende tekke faktoreid Kesk-Euroopas žanriloolisest aspektist ja tuvastades saksa, rootsi, protestantismi ja katoliikluse segamõju mustreid. Alaprojekti täiendav raskuspunkt on vanakreeka kultuuri kasutamisel Eesti ja Läti ala ülikoolidispuutides.

- **MP1RT17408 "Pro Futura Scientia grant (1.07.2017–30.06.2020)", Meelis Friedenthal, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Raamatukogu.**

Projekt tegeleb Läänemere regiooni intellektuaalse ajaloo, keskendudes varauusaja ülikoolides kaitstud disputatsioonidele.

Üritused ja näitused

Raamatukogu teadvustab ja hindab kõrgelt oma ühiskondlikku rolli mäluasutuse ja kultuuri järjepidevuse kandjana. Sellest lähtudes on üks eesmärk olla avatud nii maailma raamatukogunduses toimuvale kui ka ühiskonna vajadustele.

Üritused

TÜ raamatukogu korraldas 06.-07. märtsil Kääriku spordikeskuses **Eesti mäluasutuste talveseminari**. Kääriku spordikeskuses kohtusid Eesti mäluasutuste 40 tippspetsialisti, et omavahel erialast infot jagada ning visandada edasisi tegevussuundi. Seekordse talveseminari esimese päeva juhatas sisse Indrek Sander Piksel OÜ-st rääkides avaandmete

teemal „Andmete vahetus ja andmete masinloetavalt avalikustamine“. Pärast loengut toimus elav diskussioon. Päeva teine pool oli sisustatud disainmõtlemismänguga, mille viis läbi Quantumind meeskond. See mäng nõudis osalejatelt täiesti teistmoodi mõtlemist ja lähenemist püstitatud probleemile lahenduse leidmisel. Mäng oli väga haarav ja tavamõtlemispiire ületav. Mängu meeskonnad moodustati juhusliku valiku tulemusel ning seminarist osalejatel oli hea võimalus omavahel tutvuda ja panna ennast proovile meeskonnatöös.

Teisel päeval said mäluasutuste töötajad jagada kogemusi ning tutvustada teistele oma parimaid praktikaid. Talveseminar jätkus lühiettekannete plokiga „Mis tehtud, mis teoksil?“. Kõik esinejad said võimaluse 15-20 minuti jooksul rääkida oma asutuse saavutustest, olulistest projektidest, muudatustest jne. Kõigepealt vaadati Birgit Veileri videosalvestust, kus ta tutvustas Rahvusarhiivi kogumisprojekt Eesti Ettevõtted 100+. Seejärel said järjestikuliselt sõna Kultuuriministeeriumi spetsialistid. Kristin Meos andis ülevaate projekti „Kultuuripärandi digiteerimine 2018-2023“ tegevuskava hetkeseisust ja edaspidistest plaanidest. Kadri Nigulas omakorda rääkis muuseumide infosüsteemi (MuIS) tulevikuplaanidest ja arendusest. Digiteerimisteemat käsitlesid ka Merike Kiipus ja Olga Ivaškevits Eesti Kirjandusmuuseumist. TÜ raamatukogu töötajad tegid kaks ettekannet. Tiiu Tarkpea rääkis isikuandmetest teadustöös, hetkel äärmiselt aktuaalne teema ning Kaspar Kolk tutvustas keskaegsete pärgamendifragmentide andmebaasi. Elava vastukaja osaliseks sai Vahur Puigi ettekanne „Inimeste tuvastamine ja märgendamine Ajapaigas“. Teema kõnetas paljusid, esitati küsimusi ning tekkis laiem diskussioon. Peale väikest pausi jätkusid ettekanded. Angelica Õunapuu Rahvusraamatukogust rääkis digiajastu raamatukogutöötajast ning Kristina Rood Tallinna Keskraamatukogust tutvustas infotehnoloogia loovaks kasutamiseks oskusi andvaid koolitusi. Päeva lõpetas Riin Olonen Rahvusraamatukogust, kes tutvustas Eesti 100 raames tehtud ühisprojekti Justiitsministeeriumiga „Riigi Teataja 100“. Kahjuks ettekandja haigestumise tõttu jäi ära projekti „Kultuur 2030“ tutvustamine.

TÜ raamatukogu koos DataCite Eesti konsortsiumiga korraldas 9. ja 10. aprillil **rahvusvahelise teadusandmete seminari „FAIR Data – the Key to Sustainable Research“ („FAIR andmed – elujõulise teaduse alus“)**. Nagu varasematelgi aastatel, korraldati ka seekord teadusandmete haldamise ja kasutamise võimaluste teemaline seminar, kuhu oodati osalema teadlasi, doktorante, rahastajaid, teadusadministraatoreid ning kõik teisi huvilisi. Kui esimese seminaripäeva sisustasid ettekanded nii kohalikelt kui ka rahvusvahelistelt ekspertidelt, siis teisel päeval käsitleti konkreetseid tööriistu oma teadusandmete haldamiseks: elektroonilisi laborimärkmikke ning ruumiandmete standardeid. Töötube viisid läbi Delfti Tehnikaülikooli andmehalduse spetsialistid.

8-11. maini toimus kuueteistkümnendat korda Tartu **rahvusvaheline kirjandusfestival Prima Vista**. Festival kandis alapealkirja „Naljast kaugel“ ning võimaldas nii esinejatel kui ka

publikul mõtiskleda nalja ja tõsiduse, huumori piiride, aga ka mitmesuguste rohkem ja vähem tõsiste nähtuste ning nendest kõnelemise viiside üle. Seekordseks patrooniks oli kirjanik, tõlkija ja karikaturist Toomas Kall.

Festivali programmis oli raamatuesitlusi, kohtumisi kirjanikega, seminare, loenguid, kontserte, etendusi, kirjanduslikke ekskursioone, kinoseansse, näituseid jne. Prima Vista raamatulaat toimus üle 30 kirjastuse ja antikvariaadi osavõtul Tartu raekojaplatsil. Kirjandusfestivali algatajaks ja üheks peakorraldajaks on TÜ raamatukogu .

Euroopa erinevate mäluasutuste esindajad tulid 4.-6.09.2019 Tartu Ülikooli raamatukokku, et kolmepäevasel **Teadusraamatukogude Konsortsiumi (CERL) seminaril** arutleda teemal, kuidas kaitsta kogusid vandalismi ja varguste eest. Samuti tutvustati seminaril mäluasutuste töökogemust oma kultuuripärandi kaitsmisel, erinevate riikide kultuuripärandi kaitset puudutavat seadusandlust ning arutleti selle üle, kuidas tõhustada omavahelist infovahetust ja kooskõlastada riigiti erinevaid juhendmaterjale. Seminaril tegid ettekandeid Taani Rahvusraamatukogu, Belgia Rahvusraamatukogu, Briti Raamatukogu ja Vilniuse Ülikooli raamatukogu esindajad. Eesti kogemustest kogude kaitse tagamise vallas rääkisid Siim Raie Muinsuskaitseametist, Rahvusraamatukogu peavarahoidja Kaire Lass ning Tartu Ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna juhataja Malle Ermel ja säilitus- ja konserveerimisosakonna juhataja Kristina Virro.

TÜ raamatukogu koos DataCite Eesti konsortsiumiga korraldas 6.11.2019 **rahvusvahelise seminari „Open Access – Plans and Choices“ („Avatud juurdepääs – plaanid ja valikud“)**. Seminari eesmärk oli jätkata dialoogi teadlaste, rahastajate ja teadustöö kirjastajate vahel, et arutleda avatud juurdepääsu regulatsioonide viimaste arengute ja plaan S stsenaariumi üle, rääkida teadusinfo kättesaadavusega seotud lahendustest Eestis ning tuua esile parimaid avatud teaduse põhimõtete juurutamise praktikaid.

Vt **Lisa 4**. 2019. a korraldatud konverentsid ja seminarid

Näitused

2019. aastal eksponeeriti kokku 26 näitust, millest 6 olid fotonäitused sh üks veebinäitus, 6 kunstinäitust ning ülejäänud teema- või isikunäitused. TÜ raamatukogu koostas oma kogude põhjal 13 näitust ning kolmel neist eksponeeriti raamatukogu kogudest haruldusi. Aasta jooksul eksponeeriti uudiskirjanduse näitusi (saabunud raamatute iganädalane väljapanek) 40 korral, valiku tegi teenindusosakonna töötaja Mare Pikk.

2019. aasta oli kantud rahvusülikooli 100. sünnipäevast. Kohe aasta alguses eksponeeriti portreefotograafi Birgit Püve näitus „Pane vaim valmis! Tartu Ülikooli sada nägu“, mille piltidel oli sada Tartu Ülikooli väljapaistvat teadlast ja õppejõudu koos esemetega, mis nende tööd või suhet ülikooliga iseloomustab. Näituse jaoks pildistatud inimeste seas on nii Tartu

Ülikooli emeriitprofessoreid, praeguseid tipptegijaid kui ka noori andekaid teadlasi neljast valdkonnast.

Vahetult enne emakeelse ülikooli juubelit avati raamatukogus näitus „1. detsember 1919“ , kus sai vaadata 100 aasta taguse suursündmuse puhul ülikoolile tervituseks saadetud auaadresse, näiteks Eesti Vabariigi Sõjavägede Ülemjuhatuselt, Tartu linnavalitsuselt, Tartu Eesti Arstide Seltsilt ja Amsterdami ülikoolilt. Samal ajal eksponeeriti ka veebinäitus „Tartu ülikool 1919–1940 läbi kaamerasilma“, mis tutvustas õppejõude, õppetööd, hooneid, ruume ja sündmusi sellisena, nagu need on jäädvustatud toleaegetel fotodel. Tartu Ülikooli raamatukogu fotokogu põhjal koostatud näitusel oli eksponeeritud üle 600 foto koos kirjeldustega.

Haruldusi eksponeeriti veel näitusel „Täheteaduse haruldused“, kus oli välja pandud väärtuslikum osa 2018. aasta lõpul observatooriumist raamatukokku jõudnud materjalidest. Näitusel olid teosed, mille autoriteks olid mitmed 16.–19. sajandi nimekad astronoomid, näiteks Kepler, Brahe, Newton, Struve, Knorre, Pfaff ja Mädler. Visuaalselt atraktiivseima osa moodustasid aga 17.–19. sajandi täheatlased, mille koostajateks on teadlased Bayer, Hevelius, Flamsteed, Bode, Reissig ja Braun.

Näitusel „Käsitirjade risteel“ esitleti Tartu Ülikooli käsitirjapärandi ning selle uurimise ajalugu ja mitmekesisust. Raamatukogu käsitirjade kogust oli näitusel väljas näiteks peenes kalligraafias rohkete illustratsioonidega kogumik pärsia poeetide gaseelidega, samuti varaosmani eepos Gemşid ja Hurşid. Näitusel sai näha ka tiibeti käsitirju.

Materjale (trükised, käsitirjad, kunstiteosed, esemed) deponeeriti teiste asutuste näitustele:

- TÜ muuseumi näitused „Ideaalide Eesti. 100 aastat otsinguid“, „Minu elu ülikool“, „Varakamber“
- Tartu Linnamuuseum. „Mitut usku Tartu: kirikust kristallipoodi“
- Rahvusarhiiv. Akadeemiline naine Tartu ülikoolis.
- Kumu kunstimuuseum. Vallutaja pilk. Lisa Reihana „In Pursuit of Venus“.

Vt **Lisa 5**. 2019. aastal eksponeeritud näitused

Kokkuvõte

2019. aasta oli raamatukogule esimene täispikkuses tööaasta peale pikaleveninud remonti.

Raamatukoguhoone kahe ja poole aastane kinniolek tingis laenutuste vähenemise ja hajutas lugejate harjumuse tulla raamatukokku.

2019. aastal töötati suuresti selle nimel, et lugejad leiaksid taas raamatukogu kui õpikeskkonna ning harjuksid kasutama uuenenud teenuseid. Aasta kokkuvõttes võime nentida, et positiivse lugejakogemuse nimel tehtud uuendused on ennast igati õigustanud. Populaarseks osutusid grupitööruumid ja nende mugav online-broneerimissüsteem, samuti tagastusautomaat, mida saab kasutada 24/7 ööest. Raamatute järjekorda panemisel on abiks tark kapp, mis põhineb samuti iseteenindusel nagu ka tagastus- ja laenusautomaadid. Orienteerumine A-korruse avahoidlas, ligi üheksasaja tuhande raamatuga avariilulite vahel, nõuab lugejatelt veel harjumist.

E-teavikute osakaalu suurendamine, mis on ühe eesmärgina kirjas ka raamatukogu arengu- ja tegevuskavas, osutus 2019. aastal problemaatiliseks käibemaksuseaduse muutunud tõlgenduse ja lisandunud 20%-lise käibemaksu tõttu. Just hinnast lähtuvalt otsustasid õppejõud 2019. aastal sageli pigem paberväljaande tellimise kasuks. Samuti pole viimasel kolmel aastal suurenenud raamatukogu komplekteerimiseelarve, kuigi samal ajal on toimunud väljaannete kallinemine ca 5 % aastas. Kõik see tõi 2019. aastal kaasa vajaduse kokkuhoiuks ning tellimuste vähendamiseks.

Raamatukogu tegevuse üks eesmärkidest on toetada avatud teaduse põhimõtteid ning suurendada seeläbi ülikooli ja Eesti teadustulemuste nähtavust maailmas. Selles vallas õnnestusid nii 2019. aasta aprillis koostöös DataCite Eesti konsortsiumiga korraldatud teadusandmete haldamise ja kasutamise võimaluste teemaline seminar „FAIR Data – the Key to Sustainable Research“ („FAIR andmed – elujõulise teaduse alus“) ning novembris läbi viidud rahvusvaheline seminar „Open Access – Plans and Choices“ („Avatud juurdepääs – plaanid ja valikud“).

2019. aastal kaasajastati ja täiendati raamatukogu poolt korraldatavaid infopädevuse kursusi, arvestades senisest täpsemalt erinevate sihtgruppide vajadusi ja ootusi. Nii üleülikoolilistel kui ka erialastel infopädevuse kursustel kui ka mitmetel teistel raamatukogu spetsialistide poolt loodud ja läbi viidud koolitustel on oluline roll ülikooli õppetöö toetamisel.

Korrastati ja täiendati koostööd ülikooli erialaraamatukogudega, kusjuures ühtlustati viivisemäärad ning deponeerimiskorrad, et lugejal oleks selgem ja lihtsam kasutada nii raamatukoguvõrgu peakogu kui ka kõiki erialaraamatukogusid.

Raamatukogu teenuste puhul arendati edasi nii personaalse teeninduse võimekusi kui ka grupipõhist nõustamist.

2019. aasta tõestas raamatukogu konverentsikeskuse võimekust ja paindlikkust pakkuda toetavat keskkonda nii suurteks rahvusvahelisteks konverentsideks kui ka koolitusteks ja nõupidamisteks.

Kokkuvõttes võime nentida, et raamatukogu on paindlik, avatud organisatsioon, valmis arenema ja muutuma, et paremini vastata ühiskonna, ülikooli ja lugeja vajadustele .

Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2015-2019

Tabel 1. Töötajad 2015.-2019. a

	2015	2016	2017	2018	2019
Raamatukogu töötajad kokku (seisuga 31.dets.)	134	129	121	114	123
Täidetud ametikohti (TTE), sh	120	114,25	108,95	100,6	107,7
a) sh raamatukoguhoidjad	30	29	13	40	38
täidetud ametikohti	29,5	28,5	12	36,75	34,75
b) sh kvalifitseeritud spetsialistid	88	85	92	58	58
täidetud ametikohti	79,5	75,75	84,2	51,55	50,75
c) haldus- ja tugipersonal	12	11	10	10	20
täidetud ametikohti	9	8,5	9,5	9,5	19
d) teadustöötajad	4	4	6	6	7
täidetud ametikohti	2	1,5	3,25	2,85	3,2
Raamatukoguhoidjad ja kvalifitseeritud spetsialistid hariduse järgi					
Kõrgharidusega	110	92	85	85	90
sh. raamatukogundusliku kõrgharidusega	16	19	18	18	18
teadus- või kutsekraadiga	22	20	20	20	21

Tabel 2. Tulud ja kulud 2015.-2019. a

	2015	2016	2017	2018	2019
Tulud kokku (tuh eurot)	5189,7	4606,1	4289,3	4607,8	4644,1
ülikooli eraldised	2901,3	2869,5	1121,6	2029,2	2953,1
tulud tasulistest teenustest	157,3	71,1	87,1	81,5	114,9
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	1219,5	432,6	1151,7	1468,5	1576,1
Kulud kokku (tuh eurot)	4545,5	3993,0	3598,6	4304,8	4441,5
Jooksekulud sh,	3379,5	3993,0	3551,2	4273,2	4360,1
tööjõukulud	1572,1	1592,3	1772,2	1966,8	1901,6
Komplekteerimiskulud	677,1	1439,2	980,8	1158,5	1170,7
infotehnoloogiakulud	104,4	43,7	106,4	86,7	72,2
kommunaalteenused	581,0	672,0	416,8	728,0	974,2
muud kulud (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	444,9	232,9	134,2	272,4	213,9
Kapitalimahutused	1125,5	0	0	0	0
Jääk	644,1	613,0	690,6	302,9	202,5

Tabel 3. Komplekteerimiskulud 2015.- 2019.a (tuhat eur)

	2015	2016	2017	2018	2019
TÜ eelarvevahendid kokku	1254,7	1530,9	1242,5	1289,2	1207,2
I. Pearaamatukogu	1130,5	1439,2	1121,6	1208,8	1151,3

Komplekteerimiskulud kokku, sh					
Jadaväljaannete tellimine	145,5	691,9	343,5	388,7	390,1
Eestis ilmuvad	32,1	30,6	31,5	38,0	28,1
välismaal ilmuvad	113,4	661,2	311,9	350,6	361,9
Monograafiad, õpikud jm trükised	202,3	187,1	130,3	174,7	131,5
Eestis ilmunud	75,9	74,7	52,4	56,6	55,6
välismaal ilmunud	126,3	112,4	77,9	118,1	75,9
Elektroonilised teavikud, andmebaasid	295,2	530,7	483,6	566,8	588,1
Helisalvestised	17,8	16,4	11,6	17,1	15,3
Publikatsioonide vahetus	8,4	9,3	6,2	7,6	6,1
Broneeritud (st tellitud teavikud, mille kohta arved ei olnud seisuga 31. detsember veel saabunud)	453,4	91,6	161,6	50,3	
Ülekulu 31. detsembri seisuga					19,3
Eelarveväline komplekteerimine	204,9	287,7	198,7	131,3	253,0
annetustena saadud teavikud	172,2	256,0	163,7	77,6	53,7
vahetusena saadud teavikud	32,7	31,7	35,0	53,6	199,2
II. Teised TÜ raamatukogud	124,1	91,9	100,1	80,3	55,8

Tabel 4. Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine * valdkonniti 2015.-2019.a (tuhat eur)

	2015	2016	2017	2018	2019
Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond	72,1	87,8	85,9	103,1	102,8
Mediitsiniteaduste valdkond	152,0	121,4	127,1	128,7	136,4
Loodus- ja täppisteaduste valdkond	202,5	126,5	157,5	182,2	179,7
Sotsiaalteaduste valdkond	71,3	136,9	135,3	124,6	146,4
KOKKU	498,2	472,6	505,9	538,6	565,4

*Jaotuse aluseks on teaduskonna eelarve osakaal ülikooli eelarves

Tabel 5. Lugejateeninduse näitajad 2015–2019. a

	2015	2016	2017	2018	2019
Registreeritud lugejate arv, sh	50630	54648	56608	40574	30933
TÜ üliõpilased	18600	19913	13824	15015	13713
TÜ magistrandid, doktorandid	3416	3634	3080	3457	3160
TÜ avatud ülikooli üliõpilased	4060	4321	3280	2402	2050
TÜ õppejõud, teadurid	1597	1929	1749	1602	1638
TÜ teenistujad	1254	1324	1336	856	856

EMÜ üliõpilased	3501	3589	3616	1606	1086
EMÜ õppejõud, teadurid	194	194	194	104	111
teiste kõrgkoolide üliõpilased	4376	5875	5769	2818	2209
teiste kõrgkoolide õppejõud	268	257	252	184	213
muud	13364	13612	23508	12530	5897
Külastuste arv pearaamatukogus	205021	111753*	15437**	157192	207895
Külastuste arv (virtuaalne)	14742 315	16722 040	161943467	1943439***	3827476
Laenutusi kokku, sh	628055	500576	371801	344208	362344
pearaamatukogus	453823	333406	211145	199049	244462
laenutuste arv raamatukogutöötaja vahendusel (eks), sh	428002	317898	211145	185301	218442
kojulaenutusi	416607	313659	211145	194269	236564
lugemissaali	37839	19747	0	1051	7898
teenindusosakonnas	412089	323976	205375	195320	221127
laenutusautomaadiga	15013		0	13478	26020
KHO	6543	3700	0	470	3049
Fonoteek	9370	5730	5770	3259	7879
esmakordsete laenutuste arv	147527	88471	32527	42350	73098
laenutähtaja pikendamisi	306296	244935	178618	156699	171364
Teistes TÜ raamatukogudes	174232	167170	160656	145159	117882
esmakordsete laenutuste arv	45658	43568	41603	36061	29293
laenutähtaja pikendamisi	128574	123602	119053	109098	88589
Otsingud kaugjuurdepääsuga andmebaasides					
otsingute arv	19872303	19461313	18967213	15330677	14630250
allalaaditud sisuüksuste arv	1184401	1263354	1404772	1323527	1452585
RVL					
abonentraamatukogude arv	89	38	47	58	60
Eestis	84	33	42	53	55
välismaal	5	5	5	5	5
RVL-ga saadetud kirjandus	549	373	206	219	363
tellimused Eesti raamatukogudelt	545	415	259	205	358
rahuldamata tellimused	22	40	53	6	22
teistele raamatukogudele edasisaadetud tellimused	4	2	0	0	0
saadetud originaalid	473	328	190	196	329
saadetud koopiad	42	37	3	3	7
Tellimused välismaa raamatukogudelt	4	8	14	21	5
rahuldamata tellimused	0	1	1	4	0
välismaa raamatukogudele	0	0	0	0	0

edasisaadetud tellimused					
saadetud originaalid	2	4	13	11	5
saadetud koopiad	2	4	0	6	0
RVL-ga saadud kirjandus	1013	1082	1030	1163	853
tellitud Eesti raamatukogudest	463	370	541	574	293
saadud originaalid	263	164	309	294	127
saadud koopiad	200	199	232	280	166
tellitud välismaa raamatukogudest	715	902	595	598	625
saadud originaalid	260	214	230	391	393
saadud koopiad	290	505	259	198	167
Raamatukoguõppused					
tunde,	580	495	486	472	446
sh veebipõhine koolitus	526	442	399	380	338
osavõtjaid	2189	2278	2694	3282	3320

* külastuste arv perioodil jaanuar-juuni 2016

** Raamatukogu oli suletud

*** sessioonide arv Google Analyticsi järgi

Tabel 6. Raamatukogu kogud 2015-2019. a (EVS-EN ISO 2789:2003 järgi)

	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Kasutuskogud kokku (eks)	3670532	3690730	3697364	3719769	3744580
Raamatud	2545184	2549729	2546979	2558649	2569849
sh dissertatsioonid	535382	537125	538083	539995	542945
Jadaväljaanded	757941	762330	766360	768826	773831
sh ajakirjad (aastakomplekt)	213200	214855	216124	217492	219879
sh ajalehed (aastakomplekt)	26420	27166	27838	28275	28778
jätkväljaanded	518321	520309	522398	523059	525174
Käsikirjad	42505	42506	42506	42506	42506
Kaarditeavik	19335	20020	20486	20799	21308
Noodiväljaanded	11141	11520	12037	12134	12433
Graafikateavik	95004	95044	95044	95044	95044
sh kunstiteosed	15866	15903	15903	15903	15903
sh fotod	79117	79120	79120	79120	79120
Pisitrükised	143960	152518	156437	163803	170364
Auvised	41907	43438	44384	44829	46044
E-teavikud (füüsilisel kandjal)	8887	8957	8463	8511	8531
Mikrovormid	4668	4668	4668	4668	4668
Varukogu	134540	98836	97728	3290	0
Vahetuskogu	290	126	77	71	173
Kogud kokku (füüsilisel kandjal)	3805362	3789692	3795169	3723130	3744753
Elektroniline kogu					
andmebaasid	107	121	119	119	119

Kaugjuurdepääsuga e- väljaanded					
e-ajakirjad	68014	69875	38107	59483	60351
e-raamatud	98980	136399	200497	200588	204481
Digitaalteavikud	88882	106911	115834	119334	134715
Teised TÜ raamatukogud	331019	340816	349828	350975	413094
TÜ raamatuvara kokku	4 135 898	4 130508	4 144997	4 074105	4157674

Tabel 7. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2015.-2019. a

	2015	2016	2017	2018	2019
1. Originaalkirjed lisandunud teavikutele	10419	13250	15455	11329	11910
raamatud, nim	6599	7274	6530	5499	5578
2. Koopiakirjed uutele teavikutele	600	759	1137	420	165
3. Uute nime ja ühtluspealkirja normikirjete koostamine	687	864	514	405	502
4. Nime ja pealkirja normikirjete redigeerimine/andmebaasi korrastamine	164	136	125	79	146
5. Nimetusi e-kataloogis*	1239445 /+15706	1264673 /+17519	1283413 /+19732	1300733 /+21549	1319329 /+24027
raamatud	1076190 /+13169	1091442 /+14231	1097263 /+15492	1106801 /+16877	1115886 /+18725
ajakirjad	9369 /+612	9231 /+664	9265/ +842	9586/ +905	9710/ +991
jätkväljaanded	20835 /+634	21116 /+704	21495/ +894	21820/ +921	22097/ +996
ajalehed	3465 /+521	3462 /+554	3589/ +669	3728/ +626	3771/ +652
audioteavikud	24816/+ 50	25771 /+73	26491/ +79	26799/ +81	28256/ +86
kombineeritud auvised	553 /+47	4630 /+47	4682/ +48	4738/ +50	4838/ +46
pisitrükised	4204	4570/+2	4875/+1	5244/+1	5417/+1
kaardid	10419 /+168	10857 /+ 202	11115/ +310	11301/ +332	11730/ +359
noodid	11067	11456 /+109	11748/ + 310	11832/ +123	11901/ +125
käsikirjad (dissertatsioonid, üliõpilastööd jm)	37763/+ 231	39791 /+449	42431/ +606	44095/ +784	46550/ +998
käsikirjad (arhivaalid), säilik	15267	19067	25725	30043	33021
kunstiteosed	9364	9536	9972	10208	10220
fotod	9202	10235	11206	11616	12264

muud (standard, multimeedium, andmebaas, tarkvara, piltrükis)	2212,403 ,27, 62, 211,16 /+193,26 ,55	2216,411 ,28, 62, 766, 26/+402, 27,55	2238, 404, 28, 43, 792,51/+ 586, 28, 62	2253, 409,26, 43,98,86 /+764, 27, 58	2256, 401,33, 43, 832,103/ +961, 30, 57
eestikeelsed kirjed	228897/ +5683	237877/ +6825	249257/ +8633	257905/ +9906	265884/ + 11441
ingliskeelsed kirjed	219037/ +9625	225552/ +10218	231142/ +10573	237658/ +11029	241664/ + 11926
saksakeelsed kirjed	158561/ +34	161117/ +38	163768/ +47	166616/ +53	169621/ + 56
venekeelsed kirjed	483043/ +249	488365/ +268	486448/ +340	486831/ +362	485835/ + 387
teistes keeltes	137206/ +91	133066/ +114	138185/ +82	137711/ +141	141304/ + 217
6. Eksemplarikirjete arv (aasta lõpus)	2254692	2297379	2332700	2353141	2377533

*/+võrguteavikud asukohaga yy ja www

Tabel 8. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2015.-2019. a

	2015	2016	2017	2018	2019
Kõitetööd					
raamatute köitmine	2146	1280	1063	720	630
ajalehtede köitmine	34	135	119	92	-
ajakirjade köitmine	151	101	101	26	-
Lehtede parandamine	1298	665	665	0	567
Lõikamine	174	2430	0	630	3439
Ümbrised	209	98	0	38	0
Spiraalist lahtivõtmine	79	200	0	10	0
Restaureerimistööd/kõide					
Kõidete restaureerimine		40	46	23	67
tellimustööd		29	9	34	14
Kõidete ümbriste valmistamine		0	0	0	4
Eiseni kõidete lahtivõtmine (digimiseks)					17
Restaureerimistööd/paber					
Trükise lehtede töötlus		2331	3476	12411	10021
Geograafilised kaardid		320	52	23	54
Graafika, joonistused, fotod		5	119	291	377
Käsitirjad		28	2	46	73
Mappide, ümbriste valmistamine		8	9	56	8

Vahelehtede valmistamine				103	10
Roostese veega kahjustatud raamatute puhastamine				91	
tellimustööd			1793		
Eiseni käsikirjad					1837
Neutraliseerimine/raamatud				2000	6000

Tabel 9. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2015.-2019. a

	2015	2016*	2017**	2018***	2019
Kasutajakohad	840	840/200	200	1000	1000
sh. kohtade arv, kus saab isiklikku arvutit kasutada	840	840/200	200	1000	1000
Arvutitöökohad kokku	199	189/150	124	192	219
Kasutajatele mõeldud arvutitöökohad	59	59/20	17	82	89
Personalile mõeldud arvutitöökohtade arv	140	130	107	110	130
Laenutusautomaat	2	2/0	0	2	4
Tagastusautomaat				1	1
Avalikuks kasutamiseks mõeldud koopiamasinate arv	1	1	1	2	3
Kasutajate käsutuses olevate skannerite arv	1	1	1	3	4
Avalikuks kasutamiseks mõeldud printerite arv	1	1	1	2	3

*raamatukogu peamaja oli remondi tõttu lugejatele suletud juuli-detsember, alates oktoobrist oli avatud pop-up raamatukogu.

** raamatukogu peamaja oli terve aasta lugejatele suletud, lugejatele oli avatud pop-up raamatukogu

***raamatukogu peamaja avati osaliselt (teine korrus) mais ning lõplikult novembris

Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2019. a

Einasto, Olga. e-UtlibQual: the instrument for evaluating e-service quality of academic library. – Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, feb. 2019, vol. 6, nr. 3, p. 381-393. Available at: <http://www.qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/416>

Einasto, Olga. Library Communication in the Era of Digimodernism. – Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, sep. 2019, vol. 8, nr. 2, p. 159-168. Available at: <http://www.qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/565>

Ermel, M., Šahhovskaja, T. Kaastöö kinkeraamatule “Käsikirjade ristteel” (tekst Ostrogi piibli kohta)

Kolk, K. Eesti kloostrite raamatud enne ja pärast reformatsiooni // Eesti Rahvusraamatukogu toimetised. 16. Tallinn: Eesti Rahvusraamatukogu, 2019, lk 71–112. (Raamat ja aeg; 5).

Kolk, K. Kaastöö kinkeraamatu “Käsikirjade ristteel” (Mscr 285 tekst; osalemine raamatu keelelisel toimetamisel; ilmub 2020).

Teemus, M., Sahl, I. Ars academica : Tartu Ülikooli 100 kunstiteost. Tartu: Tartu Ülikooli muuseum, 2019

Teemus, M. Karl Morgenstern 250 : Tartu Ülikooli raamatukogu kalender 2020. Tartu: Tartu Ülikooli raamatukogu, 2019

Quantitative non-destructive analysis of paper fillers using ATR-FT-IR spectroscopy with PLS method (Signe Vahur^{1,*}, Liisa Eero¹, Jaan Lehtaru², Kristina Virro³, Ivo Leito¹) Anal Bioanal Chem. 2019 Aug;411(20):5127-5138. doi: 10.1007/s00216-019-01888-x

Tarkpea, T. Teadusandmete haldamise ja publitseerimise e-kursus doktorantidele TÜ e-õppe ajakiri <https://etu.ut.ee/2019/teadusandmete-haldamine/>

Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate läbiviidud koolitused, ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2019. a

Angel, K. „Online Exhibition - Endless Possibilities or Endless Restrictions“. Ettekanne Tartu Ülikooli, Vilniuse Ülikooli ja Läti Ülikooli raamatukogude ühisseminaril, 16. mail TÜ raamatukogus

Bachmann, S. „ University of Tartu Library.“ Ettekanne töötajakoolitusnädal Castellon de la Planas 21.mail

Einasto, O. „Academic Library: Human Touch in High Tech“ – Ettekanne rahvusvahelisel konverentsil “QQML 2019: Qualitatives and Quantitatives Methods in Libraries”. 27.-31.05.2019. European University Institute, Firenze, Italia

Einasto, O. „Library Services in the Digital Age“ – Ettekanne rahvusvahelisel konverentsil “LIBWAY 2019. Science, Technology and Information in Libraries“. 16.-20.09.2019. GPNTB SO RAN, Irkutsk, Venemaa

Einasto, O. „Academic Library Services: Human Touch in High Tech“. Plenaarettekanne rahvusvahelisel konverentsil “LIBWAY 2019. Science, Technology and Information in Libraries“. 16.-20.septembril GPNTB SO RAN, Irkutsk, Venemaa

Einasto, O. „What Does the User Really Want and Expect?“.Efektiivse raamatukoguteeninduse master-klass. Konverents “LIBWAY 2019. Science, Technology and Information in Libraries“. 16.-20. septembril GPNTB SO RAN, Irkutsk, Venemaa

Einasto, O. „Efektiivne kommunikatsioon lugejaga“. Loeng ERÜ Noorte raamatukoguhoidjate sektsioonil Biblicamp 6, 08. augustil Maaritsa

Einasto, O. „Vene kultuuri jälg Tartus“. Loeng Tallinna Seenioride ülikoolis Hopneri Majas, 16. jaanurail Tallinnas

Einasto, O. “Kuidas saada Tartu parimaks teenindajaks. Zürii tähelepanekud” .Ettekanne Tartu Parim Teenindaja konkursi infoseminaril, 05.märtsil Tartu

Einasto, O. „Uuendused TÜ raamatukoguvõrgu deponeerimiskorras ja ettevalmistused tagastuspiloodiks“. Ettekanne erialaraamatukogude infoseminaril. 30. oktoobril TÜ raamatukogus

Einasto, O. “Mida ja kuidas öelda lugejale, kui...”. Sisekoolitus klientiteenitusest, 30.oktoobril TÜ raamatukogus

Einasto, O. “Raamatukogu uues kuues” . Ettekanne raamatukogu remondijärgsete muutuste tutvustus ja ekskursioon TÜ infoteaduse õppetoolile, 03. juunil TÜ raamatukogus

Ermel, M. „Better to be safe than ...“ Ettekanne Euroopa Teadusraamatukogude Konsortsiumi CERL suveseminaril 4.-6. septembril TÜ raamatukogus

Ermel, M. „Selle kõige järele soovin ainult ühte, et meie raamatukogul ei tarvitseks häbeneda ...“. Friedrich Puksoo aeg TÜ Raamatukogus“. Ettekanne Friedrich Puksoo päeval 18. oktoobril TÜ raamatukogus

Ermel, M. „Tööst orientaalkäsikirjadega TÜ raamatukogus“. Ettekanne rahvusvahelisel sümposiumil „Käsikirjade ristteel“ 4. novembril TÜ raamatukogus (koostöö TÜ usuteaduskonnaga)

Ivanova, J. „Milliseid teenuseid pakub raamatukogu erivajadusega üliõpilasele“. Erivajadustega üliõpilaste ümarlaud, 12. septembril, Tartu Ülikool (korraldaja TÜ Nõustamiskeskus)

Kaseorg, S., Leego, E-R. „TÜ raamatukogu teenuste kasutamine“. Loengud välistudengitele 08.veebruar TÜ raamatukogus

Kaseorg, S., Leego, E-R. „TÜ raamatukogu teenuste kasutamine“. Loengud välistudengitele 28.-30.august TÜ raamatukogus

Kirs, T. „Juhan Liivist Gustav Suitsuni. Luulevõrdlusi“. Ettekanne Eesti Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsiooni 13. rahvusvahelisel konverentsil, 30. septembril

Kirs, T. „Luulevajadusest XIX sajandi lõpu ja XX sajandi alguse eesti kultuuris“. Ettekanne kirjandusteaduse suvekoolis "Kirjanduse empaatiline hääl", 14. juunil

Kirs, T. „Koidula ja Liiv“. Ettekanne Tammsaare muuseumis, 11. aprillil

Kirs, T. „Jakob Liiv“. Ettekanne Juhan Liivi sünniaastapäeva üritusel, 30. aprillil

Kirs, T. "Juhan Liiv ja klassikaline eesti luule 21. sajandil". Ettekanne ERÜ maaraamatukogude sektsiooni teabepäevale Noora majas, 25. veebruaril

Kolk, K. „Keskaegsete pärgamendifragmentide andmebaas“. Ettekanne Eesti Mäluasutuste talveseminaril, 7. märtsil Käärikul

Kolk, K. „Vana-Liivimaa kloostrite raamatutest keskaja lõpul“. Ettekanne ERÜ Vanaraamatu toimkonna seminaril, 15. novembril Tallinna Linnaarhiivis

Leesik, M., Einasto, O. „Kuidas me töötame võlglastega“. Ettekanne erialaraamatukogude infoseminari, 30. oktoobril TÜ raamatukogus

Naggel, P. „University of Tartu Library.“ Ettekanne töötajakoolitusnädal Sapienza 22. mail

Neerut, L. „Insights into the UT Library Life.“ Ettekanne Soome meditsiiniraamatukogude raamatukoguhoidjatele 05.mail TÜ raamatukogus

Neerut, L. „10 aastat avatud teadust Tartu Ülikooli raamatukogus.“ Ettekanne Tallinna Tehnikaülikooli 100. juubeli ettekandepäeval 11. detsembril Tallinnas

Neerut, L. „Library Promotion Services for Researchers.“ Ettekanne Tartu Ülikooli, Vilniuse Ülikooli ja Läti Ülikooli raamatukogude ühisseminaril, 16. mail TÜ raamatukogus

Nurmsalu, T. „Будущее прошлого. Как найти равновесие?“ Ettekanne konverentsil “Liki Pamiati” Jerevanis 17 -21. juunis

Päll, J. „Friedrich Puksoo - klassikaline filoloog, filoloog kui klassik“. Ettekanne Friedrich Puksoo päeval TÜ raamatukogus 18. oktoobril

Tarkpea, T. „Andmehaldusplaan, repositooriumid ja OpenAIRE Horisont 2020 projektidele.“ Ettekanne ETagi korraldatud H2020 partnerite ja koordinaatorite seminaril, 16. jaanuaril Tartus

Tarkpea, T. „Isikuandmed teadustöös.“ Ettekanne mäluasutuste talveseminaril 07. märtsil Käärikul

Tarkpea, T. „Open Science, Open Repositories, Personal Data.“ Ettekanne rahvusvahelisel seminaril „Opportunities and challenges for memory institutions in the digital world“ 25. aprillil TÜ raamatukogus

Tarkpea, T. Horisont 2020 andmehaldusplaan Koolitus Horisont 2020 partnerid ja projektijuhid 03.04.2019 Tartus

Tarkpea, T. Personaalse uurimistoetuse ehk PUT andmehaldusplaan. Koolitus eesti keeles humanitaarvaldkonna teadlased 16.04.2019 Tartus

Tarkpea, T. PUT Data Management Plan. Koolitus inglise keeles humanitaarvaldkonna välisteadlased 16.04.2019 Tartus

Tarkpea, T. Avatud teadus, avatud juurdepääs, teadusandmete haldamine. Koolitus Eesti Mereinstituudis 12.09.2019 Tallinnas

Teemus, M. „Communicating Art Collection: from Old to New Media“. Ettekanne Tartu Ülikooli, Vilniuse Ülikooli ja Läti Ülikooli raamatukogude ühisseminaril, 16. mail TÜ raamatukogus

Teemus, M., Tiideberg, K. „A. Puškini surimask: kas originaal või koopia?“ Ettekanne TÜ Muuseumi loengusarja „Varakambri lood“ sarjas, 6. veebruaril

Tensing, T. „Фридрих Паррот и Хачатур Абовян. На основании материалов библиотеки Тартуского университета.“ Ettekanne konverentsil „Liki Pamiati“ Jerevanis 17 -21. juuni

Virro, K. „Security during the mass-neutralisation process“. Ettekanne CERL Collection Security Summer School 2019, 4-6.septembri Tartus

Virro, K. Eesti, Tartu Ülikooli ja raamatukogu ning Eesti kultuuripärandi tutvustamine, International Course on Conservation of Japanese Paper 07. – 28. septembril Tokyos

Lisa 4. 2019. a korraldatud konverentsid ja seminarid

XXII mäluasutuste talveseminar 6.- 7. märtsil Kääriku spordikeskus

6. märts

- Indrek Sander, Pikel OÜ, Andmete vahetus ja andmete masinloetavalt avalikustamine.
- Disainmõtlemismäng. Sissejuhatus ja tutvustus

7. märts

Mis tehtud, mis teksil?

- Birgit Veiler, Rahvusarhiiv. Kogumisprojekt Eesti Ettevõtted 100+.
- Kristiin Meos, Kultuuriministeerium. Kultuuripärandi digiteerimine 2018-2023“ tegevuskava hetkeseisust ja 2019. aasta plaanidest
- Kadri Nigulas, Kultuuriministeerium. Muuseumide infosüsteemi (MuIS) tulevikuplaanidest ja arendustest.
- Tiiu Tarkpea, TÜ raamatukogu. Isikuandmed teadustöös.
- Edith Herman, Kõrgem Kunstikool Pallas. Kõrgema Kunstikooli Pallas raamatukogu?!
- Angelica Õunapuu, Rahvusraamatukogu. Digiajastu raamatukogutöötaja.
- Merike Kiipus, Kirjandusmuuseum Trükiste massdigiteerimise projekt.
- Kaspar Kolk, TÜ raamatukogu. Keskaegsete pärgamendifragmentide andmebaas
- Kristina Rood, Tallinna Keskraamatukogu. Infotehnoloogia loovaks kasutamiseks oskusi andvad koolitused Tallinna Keskraamatukogus
- Vahur Puik, MTÜ Eesti Fotopärand. Inimeste tuvastamine ja märgendamine Ajapaigas
- Riin Olonen, Rahvusraamatukogu. Ühisprojekt Justiitsministeeriumiga. Riigi Teataja 100
- Mai Põldaas, Tartu linnaraamatukogu. Tartu Linnaraamatukogu tegevustoad.

Rahvusvaheline seminar „FAIR Data – the Key to Sustainable Research“ 9.-10. aprilli TÜ raamatukogus

9. aprill

- Jenni Hyppölä, EU Specialist, IT Center for Science, CSC. "European Open Science Cloud - From vision into useful services"
- Ilja Livenson, Senior Application Developer, High Performance Computing Center, University of Tartu. "Estonian effort in EOSC-Nordic project and prospects for scientific service providers"
- Kees den Heijer, Data Steward of The Faculty of Civil Engineering and Geosciences, TU Delft. "Data Stewardship: multi-level support"
- Esther Plomp, , Data Steward of The Faculty of Applied Sciences, TU Delft. "Data Champions: leading the way to proper research data management"

- Kaur Alasoo, Research Fellow of Bioinformatics, University of Tartu. "Challenges of working with controlled access datasets in human genetics"
- Tomi Kauppinen, Docent of mediatech at Aalto University. "Visualising the data universe"

10.aprill

- Kees den Heijer, Data Steward of The Faculty of Civil Engineering and Geosciences, TU Delft. Workshop- "Discipline specific protocol: rate your reproducibility"
- Esther Plomp, , Data Steward of The Faculty of Applied Sciences, TU Delft. Workshop- "Electronic Lab Notebooks: turning a new page in laboratory search"

Tartu Ülikooli, Vilniuse Ülikooli ja Läti Ülikooli raamatukogude ühisseminar 15.-16. 05.2019

15. mai

- Library Marketing – a Challenge to Teamwork, , Herdis Olmaru University of Tartu Library
- Marketing and Communication of Studies Support Services in VU Library”, Ieva Talaikienė, VU
- Heritage Collections: a Tool of Library Services Marketing and Communication, Nijolė Klingaitė – Dasevičienė and Gediminas Bernotas, VU
- Open Library for an Open University – LUL report: Library without Librarian, R. Alkšbirze, UL
- After the Survey: Moving from Analysis to Actions (VU Library case)”, Dalia Mackelienė, Eglė Raveikė, VU
- Information Provision, incl. Emphasis on All Types of Information Resources LUL Report: “E-Resources Subscription by Library”, A Uzula, UL

16. mai

- Online Exhibition - Endless Possibilities or Endless Restrictions, Katrin Angel, University of Tartu Library
- Promoting Scholarly Communication Services at VU: a Case Study of the Campaign Double Win with MIDAS”, Lina Saladžiuvienė, VU
- Library Promotion Services for Researchers”, Lilian Neerut, University of Tartu Library
- Library Service/Library Support for Research Activities of the University. LUL report: “Services for Researchers”, Gita Rozenberga, UL
- Littera scripta manet. The Historical Collection of the Library of the University of Latvia”, I. Velina-Švilpe, I. Veigura, UL
- Communicating Art Collection: from Old to New Media”, Moonika Teemus, University of Tartu Library

Rahvusvaheline Teadusraamatukogude konsortsiumi (CERL) suveseminar 4.-6.09.2019

4. september

- Jacqueline Lambert, Royal Library, Brussels, Belgium „The Quick Audit Tool and its Supporting Tools“
- Malle Ermel, University Library Tartu „Better to be safe than...“
- Visit to the mass-deacidification center of the University Library with particular focus on collections` security during the whole process. Guided tour led by Kristina Virro, Head of Department of Preservation and Conservation of UT Library
- Group discussion facilitated by Adrian Edwards, British Library, and Jacqueline Lambert

5. september

- Anna Magdalena Lindskog Midtgaard and Jarle Aadna, National Library Denmark, „Creating a user-friendly reading room with several security levels: The merger process of six specialised reading rooms into one general reading room at the Royal Danish Library“
- Siim Raie, Director General, National Heritage Board of Estonia, „Darker Side of the Heritage Management“
- Nijolė Klingaitė Dasevičienė, Vilnius University Library, Lithuania, „Managing heritage: collections security in Vilnius University Library“
- Angela Dellebeke, National Archives, The Hague, the Netherlands, „Dealing with disaster: a network approach to collection security“
- Group discussion facilitated by Adrian Edwards and Jacqueline Lambert

6. september

- Adrian Edwards, British Library, „Missing item processes at the British Library“
- Kaire Lass, Keeper of Collections, National library of Estonia, „Collections Security Issues at the National Library of Estonia“
- Per Cullhed, Uppsala University Library, Sweden, „Security in the stacks- monitoring and risk assessment“
- Jacqueline Lambert, Royal Library, Brussels, „Next steps and conclusion“

Rahvusülikooli 100. aastapäevale pühendatud Friedrich Puksoo päev “Rahvusülikooli raamatukogu 100” 18. oktoobril TÜ raamatukogus

- Malle Ermel, TÜ raamatukogu, „Selle kõige järele soovin ainult ühte, et meie ülikooli raamatukogul ei tarvitseks häbeneneda ...“ Friedrich Puksoo aeg TÜ raamatukogus
- Tiiu Reimo, Tallinna Ülikool, „Eesti võõrkeelne raamat 1508-1830. Autoritest ja teostest, probleemidest ja valikutest“
- Janika Päll, Tartu Ülikool, „Friedrich Puksoo - klassikaline filoloog, filoloog kui klassik“
- Jüri Engelbrecht, Eesti Teaduste Akadeemia, „Teadusraamatukogud läbi aegade“

- Joonas Hellerma, Eesti Rahvusringhääling, „Au ja häbi. Juri Lotmani viimane soov“
- Kaarel Tarand, ajaleht Sirp, „Lahing müraga on võidetav“

Rahvusvaheline seminar „Open Access – Plans and Choices“ 6.novembril TÜ raamatukogus

- Jeroen Bosman (via Skype), Utrecht University Library, "Plan S: compliant routes, context and next steps"
- Jaak Järv, Estonian Academy of Sciences, "OA: are we trapped or dodged?"
- Martin Eessalu, The Ministry of Education and Research, "Open Science framework for Estonia"
- Ivo Volt, UT Press, Association of European University Presses, "European University Presses and Open Access"
- Wijnbergen, ORCID, "ORCID & The value of authenticated identities"
- Allan Zirk, UT Research Group for Biological Informatics, "Integrations in modern biodiversity platform"

Lisa 5. 2019. aastal eksponeeritud näitused

Jaanuar

Birgit Püve fotonäitus „Pane vaim valmis! Tartu Ülikooli sada nägu“

Veebruar

Maire ja Alo Aarsalu näitus „Etüüdid“

Rändnäitus «Kahel maal. 25 saksa lugu». Tartu Saksa Kultuuri Instituudi vahendusel

Märts

Artur Kuusi näitus „Kõigi tähtede ema“

Fotonäitus „50 Gruusia naist“. Gruusia Saatkonna vahendusel

Aprill

Arvo Tering 70. Koostajad Aili Bernotas, Malle Ermel, kunstnik Lilian Mengel

TÜ raamatukogud näitus „Täheteaduse haruldused“. Koostajad Katrin Angel, Kaisa Kauksi, Laura Laanisto, kunstnik Lilian Mengel

Uku Põllumaa, Tõnu Nooritsa ja Peeter Paasmäe fotonäitus "TEE" ehk "Tööstusehitised Eestis“

Eesti Nahakunstnike Liidu näitus „Ma olin Juhan Viiding“

Gleb Netšvolodovi illustratsioonide näitus "Joonistades teiste sõnu"

Mai

Asko Künnapi graafika ja koomiksitate näitus „MOEÄT – Ma olen ennast ära tüüdanud“

Kõrgema Kunstikooli Pallas maalinäitused „Na(ä)ljast kaugel“, „Pallas Kõrgem Kunstikool 100“

„25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2018“ (Prima Vista raames).

Koostaja Mare Pikk

Karikatuuriraamatute näitus „Nali pildis“ koostöös Kõrgema Kunstikooli Pallas raamatukogu juhataja Edith Hermanniga (Prima Vista raames). Koostaja Mare Pikk

Juuni

Väliseesti näituste festivali raames fotonäitus „Balti ülikooli lugu“. Koostaja Piret Noorhani

September

Fotonäitus „Naised teaduses“. ETA vahendusel

Oktoober

TÜ raamatukogu näitus „Muinasjutumets“. Koostajad Katrin Angel, kunstnik Lilian Mengel

Fr. Puksoole pühendatud väljapanek. Koostaja Aili Bernotas, kunstnik Lilian Mengel

Väljapanek „Raamatusari Eesti vabariigi 100. aastapäevaks “EESTI ...100 aastat”. Koostaja Marianne Tiik, kunstnik Lilian Mengel

November

TÜ usuteaduskonna ja TÜ raamatukogu näitus „Käsikirjade ristteel“. Koostajad: Usuteaduskonnast Anu Põldsam, Urmas Nõmmik KHO-st Malle Ermel, Kaspar Kolk, Tatjana Šahhovskaja, kunstnik Lilian Mengel

TÜ raamatukogu näitus „1. detsember 1919“. Koostajad Kadri Tammur, Malle Ermel, kunstnik Lilian Mengel

TÜ raamatukogu veebinäitus „Tartu ülikool 1919–1940 läbi kaamerasilma“. Koostaja Sulo Lembinen, kunstnik Lilian Mengel

Rahvusülikooli 100. aastapäevale pühendatud näitus „Tartu Ülikoolis 2019. aastal kaitstud doktoritööd“. Koostaja Mare Pikk

Professor Leonid Stolovitši mälestusnäitus. Koostajad Jelena Ivanova, Elo Tõnisoo, kunstnik Lilian Mengel

Detsember

Madis Kõivu 90. sünniaastapäevale pühendatud näitus “Madis Kõiv kirjutab...”. Koostaja Marianne Tiik, kunstnik Lilian Mengel